

הבנת הנקרא – 8 שנות לימוד

למה ינשוף מסמל חוכמה?

ביוון העתיקה, ובעיקר באתונה, הינשוף היה בעל החיים אשר שוייך לאלת החכמה - אתנה, לכן הינשוף הפך לסמל המדע, והוא מתקשר לחכמה.

איסוף, ארגון, כתיבה ועריכה: ענת בנטוב

תוכן עניינים

מספר יחידה	שם הטקסט	רמה	עמוד
יחידה 1	מהי בנייה ירוקה	*	3
יחידה 2	מהי בנייה ירוקה	*	13
יחידה 3	הבשורה של סכנין	**	22
יחידה 4	הבשורה של סכנין	**	37
יחידה 5	תמונה (הבשורה של סכנין)	**	48
יחידה 6	הכדור בידיים שלכם	*	57
יחידה 7	הכדור בידיים שלכם	*	70
יחידה 8	טקסט לא מילולי : תמונה, טבלה	**	82
יחידה 9	דברים שאסור לזרוק לפח	***	96
יחידה 10	האיש שהדליק את האור	*	113
יחידה 11	אלברט איינשטיין	**	125
יחידה 12	חשיבה יצירתית המצאתית	***	136
יחידה 13	גולדה מאיר	*	150
יחידה 14	סטיב ג'ובס	**	162
יחידה 15	בוב מארלי	***	173

יחידה 1 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: תעודת הזהות של הקטע, תחום חיים של הקטע
בתחום התוכן: איכות הסביבה והבנייה "הירוקה". היחידה תעסוק בהבדל שבין
בית ירוק לבית רגיל, מה אנו יכולים לעשות בבית שלנו על מנת לצמצם את הפגיעה
בסביבה, התלמיד יבין מהי בנייה "ירוקה", במה היא עוסקת ומה חשיבותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – תעודת הזהות של הקטע
- דף עזר – תחום חיים של קטע

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

חשיפת פתגם :

"ביום שיזוהמו כל המים על פני העולם, כל העצים יכרתו והשדות כולם יתיבשו,

רק אז אולי יבינו בני האדם שאי אפשר לאכול כסף"

פתגם אינדיאני

הנחיות לתלמידים : מה הכוונה בפתגם האינדיאני?

השיעור שלנו יעסוק בנושא בית "ירוק". מה זה לדעתכם בית ירוק?

מה הקשר בין בית ירוק לבין הפתגם האינדיאני?

לפניכם סיסמה :

חושבים ירוק - רואים רחוק

מהי לדעתכם המשמעות של הסיסמה?

כיצד הסיסמה הזאת מתקשרת לפתגם האינדיאני?

היכן משתמשים עוד בצבע ירוק בהקשר דומה?

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

בית ירוק/בנייה ירוקה - בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

אקלים – תנאי מזג אויר.

מיטבי – הטוב ביותר.

ארוכה - פתח ליציאת עשן, לרוב בצורת צינור שעולה אל הגג ויוצא ממנו.

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

1. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה, והם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

2. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצורך פחות אנרגיה לבית.

(מתוך: מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תעודת הזהות של הטקסט :

כותרת הקטע

מהי בנייה ירוקה ? / מאת : שי אילון

שם הכותב
והתואר שלו

1. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה, והם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

2. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל : ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצורך פחות אנרגיה לבית.

המקור של הקטע

(מתוך : מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תאריך הפרסום

תעודת הזהות של הקטע

1. כותרת הקטע היא :

2. את הקטע כתב/ה :

3. המקור של הקטע הוא :

4. הקטע התפרסם בתאריך :

5. הקטע התפרסם לפני 8 שנים.
המידע בקטע : (סמנו את התשובה הנכונה)

- מתאים רק לתאריך הפרסום.
- מתאים גם לפרסום בעוד 10 שנים.

תחום חיים בו עוסק הקטע :

התחום שהטקסט עוסק בו, התחום שהטקסט שייך אליו.
דוגמות לתחומי חיים : פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, היסטוריה, פוליטיקה, מדע,
ביטחון, איכות חיים, תקשורת, כלכלה, חינוך, חברה, בריאות

6. הקטע עוסק בתחום : (סמנו את התשובה הנכונה).
היעזרו במילות המפתח ובתעודת זהות של הקטע)

- פוליטיקה
- חקלאות
- איכות הסביבה
- היסטוריה

7. לפניכם טבלה ובה משפטים - סמנו אם המשפט מתאים לבית "ירוק" בית ששומר על כדור הארץ או לבית לא "ירוק".		
המשפט	בית "ירוק"	בית "לא ירוק"
1. בימים של שמש לא משתמשים בחשמל כדי לחמם מים. מנצלים אנרגיה סולרית.	√	
2. מחממים את המים בעזרת חשמל גם בקיץ.		
3. לא מכבים את האור כשיוצאים מהחדר.		
4. ממחזרים פריטים ישנים, ולא זורקים אותם.		
5. זורקים נייר, פלסטיק וזכוכית לפח הרגיל.		
6. משתמשים במזגן רק בקיץ כשממש חם.		
7. אם לא משתמשים במחשב מכבים אותו.		
8. יש פח מיוחד לנייר, פח מיוחד לפלסטיק ופח מיוחד לזכוכית.		
9. כל אחד צופה בטלוויזיה בחדרו.		
10. קונים דברים חדשים כל הזמן.		

8. מה עושים בבית "ירוק" על פי מה שסימנתם בטבלה? (רשמו דוגמה אחת).

9. מה עושים בבית לא "ירוק" על פי מה שסימנתם בטבלה? (רשמו דוגמה אחת).

10. חשבו על בית כלשהו. האם הוא בית "ירוק"? למה כן? למה לא?

משימת סיום:

10. בטבלה שלפניך מושגים שלמדת בשיעור. מתח קו בין המושג להגדרה שלו.

איכות הסביבה	בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.
בית ירוק	דבר שנשמר לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.
קיימות	היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

יחידה 2 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: שאלות תוכן וכוונה, מאזכרים
בתחום התוכן: המשך יחידה ראשונה - איכות הסביבה והבנייה "הירוקה".
היחידה תעסוק בהבדל שבין בית ירוק לבית רגיל, מה אנו יכולים לעשות בבית
שלנו על מנת לצמצם את הפגיעה בסביבה, התלמיד יבין מהי בנייה "ירוקה", במה
היא עוסקת ומה חשיבותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – מאזכרים

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

המשרד לאיכות הסביבה השיק אפליקצייה שמספקת מידע וטיפים על איך להיות ירוקים יותר.
הטיפים מסודרים על פי קטגוריות : מה ניתן לעשות בשביל לשמור על הסביבה בבית, בעבודה, בדרכים, בטבע.

בחרו אחד מהתחומים ונסו לתת טיפ משלכם :

בשביל לשמור על הסביבה ב _____ כדאי :

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

בית ירוק/בנייה ירוקה - בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

2. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה, והם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

3. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצורך פחות אנרגיה לבית.

תוכן וכוונה:

1. ענו לפי פסקה 1:

א. באילו שני תנאים מתחשבת הבנייה הירוקה?

(1)

(2)

ב. במה משתמשים בבנייה הירוקה במטרה לחסוך בחשמל בחורף?

ג. מה מנצלים אדריכלים ירוקים בעת תכנון מבנה?

2. בפסקה 1 כתוב שבנייה ירוקה מתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. כיצד מנצלים זאת אדריכלים ירוקים כשהם מתכננים מבנה?

3. בפסקה 1 כתוב: "בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת..."
(סמנו את התשובה הנכונה)

- מתחשבת בתנאי הסביבה
- לא מתחשבת בתנאי הסביבה

4. בפסקה 2 כתוב: "בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום" למה זה עוזר?

מאזכרים

מאזכר הוא כינוי או מילה המתייחסת למישהו או למשהו שהוזכר קודם לכן בטקסט.
תפקיד המאזכר הוא למנוע חזרה על אותן מילים מספר רב של פעמים וכך זה משמר את הקישוריות.

דוגמאות :

1. חוש השמיעה של הקרנפים מפותח מאוד, הוא עוזר להם להתמצא בסביבה.
המילה הוא באה במקום הצירוף : חוש השמיעה.

2. בני האדם צדים את הקרנפים. הם צדים אותם כדי למכור את הקרניים שלהם.

המילה אותם מתייחסת למילה : הקרנפים

הערה : יש למצוא בטקסט את המילה או הצירוף שמחליף את המאזכר (אין לרשום הסברים או מילים שלא מופיעות בטקסט)

5. בפסקה 1 כתוב: "כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה כך שהם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום".
במילה "הם" מתכוונים ל:
(סמנו את התשובה הנכונה)

- תכנון המבנה
- אדריכלים ירוקים

משימת סיום:

6. השלימו על פי פסקה 2: בבנייה הירוקה

- מנצלים _____
- זה עוזר _____
- כך צורכים _____

מחסן מילים: לחמם את הבית בחורף, פחות אנרגיה לבית, אוורור טבעי
או חימום

יחידה 3 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: תעודת הזהות של הקטע, תחום חיים של הקטע, שאלות תוכן וכוונה, מאזכרים, קשרים לוגיים.

בתחום התוכן: המשך יחידות קודמות - איכות הסביבה והבנייה "הירוקה".

היחידה תעסוק בהבדל שבין בית ירוק לבית רגיל, מה אנו יכולים לעשות בבית שלנו על מנת לצמצם את הפגיעה בסביבה, התלמיד יבין מהי בנייה "ירוקה", במה היא עוסקת ומה חשיבותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – תעודת הזהות של הקטע
- דף עזר - תחום חיים של קטע
- דף עזר - מאזכרים
- דף עזר – קשרים לוגים
- סרטון – קשרים לוגים
- משחק מצגת – קשרים לוגים
- משחק – רביעיות קשרים לוגים
- משחק – דומינו קשרים לוגים

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

לפניך תמונה של בית ירוק והסברים נלווים (בצבע צהוב).
בחר אחד מן ההסברים ותאר איזה מידע הוא מחדש לך.

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

בית ירוק/בנייה ירוקה - בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותנו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

בידוד טרמי – שיטות להקטנת מעבר חום בין שני גופים

לעודד – לדחוף, לדרבן, לתת הרגשה טובה

צריכת אנרגיה נמוכה – להשתמש במעט כוח חשמלי.

הבשורה של סכנין / מאת: אלפי שאולי

1. בניין ירוק בסכנין משלב פרטים ירוקים ששימשו את תרבות הבנייה הערבית עוד לפני מאות שנים.
2. תופעה שקורית בזמן האחרון היא לשמור על ההיסטוריה ועל המסורת ולעודד בנייה מסורתית ששומרת על איכות הסביבה.
3. הבניין תוכנן על ידי אדריכל האיגוד, עבד אל רחמן יאסין, מהכפר עראבה. בבניין יש שיטות בנייה מסורתיות וגם שיטות מתקדמות כמו: שימור אנרגיה ושימור מים.
4. הבניין הירוק נחשב להצלחה מבחינת הפרטים הירוקים שבו שעוזרים למי שנמצא בו ליהנות מטמפרטורה נעימה ומצריכת אנרגיה נמוכה במיוחד.
5. מיד לאחר שהוקם, לפני כשש שנים, קיבלו מתכנני הבניין פרס מארגון ארצות הים התיכון שהעניקו לבניין את המקום הראשון בתחרות בנושא שימור אנרגיה ושימוש במקורות אנרגיה מיוחדים בבניינים.

(מתוך: YNET)

12 במאי 2012

דף עזר – תעודת הזהות של הקטע

כותרת הקטע

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

שם הכותב
והתואר שלו

1. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה כך שהם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. . תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".
2. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצרוך פחות אנרגיה לבית.

המקור של הקטע

(מתוך: מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תאריך הפרסום

תעודת הזהות של הקטע:

1. כותרת הקטע היא:

את הקטע כתב/ה:

המקור של הקטע הוא:

הקטע התפרסם בתאריך:

2. הקטע התפרסם לפני 8 שנים.

המידע בקטע: (סמנו את התשובה הנכונה)

- מתאים רק לתאריך הפרסום.
- מתאים גם להיום.

תחום חיים בו עוסק הקטע:

התחום שהטקסט עוסק בו, התחום שהטקסט שייך אליו.
דוגמות לתחומי חיים: פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, היסטוריה, פוליטיקה, מדע, ביטחון, איכות חיים, תקשורת, כלכלה, חינוך, חברה, בריאות

3. הקטע עוסק בתחום: (סמנו את התשובה הנכונה). היעזרו במילות המפתח ובתעודת זהות של הקטע)

- תזונה ובריאות
- חקלאות
- איכות הסביבה
- חינוך והשכלה

תוכן וכוונה

4. בפסקה 1 מתואר בניין מיוחד : מדוע הוא מיוחד?

הבניין מיוחד כי

מחסן מילים : משלב, פרטים, ירוקים, תרבות הבנייה

5. מהי התופעה המתוארת בפסקה 2?

התופעה היא :

מחסן מילים : לשמור, היסטוריה, מסורת, לעודד, בנייה מסורתית, איכות

הסביבה

6. על פי פסקה 4 מדוע הבניין נחשב להצלחה?

השלימו : הבניין הירוק נחשב להצלחה כי ה

עוזרים ל

ליהנות מ

מחסן מילים : הפרטים הירוקים, מי שנמצא, טמפרטורה, צריכת אנרגיה נמוכה

מאזכרים

מאזכר הוא כינוי או מילה המתייחסת למישהו או למשהו שהוזכר קודם לכן בטקסט.
תפקיד המאזכר הוא למנוע חזרה על אותן מילים מספר רב של פעמים וכך זה משמר את הקישוריות.

דוגמאות :

2. חוש השמיעה של הקרנפים מפותח מאוד, הוא עוזר להם להתמצא בסביבה.
המילה הוא באה במקום הצירוף : חוש השמיעה.

2. בני האדם צדים את הקרנפים. הם צדים אותם כדי למכור את הקרניים שלהם.

המילה אותם מתייחסת למילה : הקרנפים
הערה : יש למצוא בטקסט את המילה או הצירוף שמחליף את המאזכר (אין לרשום הסברים או מילים שלא מופיעות בטקסט)

1. בפסקה 2 כתוב: "תופעה שקורית בזמן האחרון היא לשמור..."
במילה "היא" מתכוונים ל:

- תופעה
- מסורת

2. בפסקה 4 כתוב: "...הפרטים הירוקים שבו..."
במילה "בו" מתכוונים ל:

- האלמנטים
- הבניין הירוק

מבנה הקטע וארגונו

3. איזו פסקה עוסקת בפרסים שקיבל אדריכל המבנה? (בחר בתשובה הנכונה)

- פסקה 2
- פסקה 3
- פסקה 5

הקשרים הלוגים

למדתי לבחינה, לכן עברתי אותה בהצלחה.

למדתי לבחינה, אחרי ארוחת הבוקר.

במשפטים מודגשים הקשרים הלוגים.

מהו תפקידם של הקשרים?

מילות הקישור מחברות בין המשפטים ועוזרות להעביר את המסר והרעיון בצורה ברורה.

תשובה : במשפט הראשון קשר של תוצאה, במשפט השני קשר של זמן.

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

נתרגל מילות קישור: השלימו את המילה המקשרת המתאימה:

4. נאלצתי לוותר על קניית נעליים _____
לא היה ברשותי סכום מספיק. (אבל / כי)

5. הזהרתי אותם, _____ הם לא שמעו בקולי. (אך / כדי)

6. המצב הכלכלי החמיר, _____ הוועדה התכנסה
לישיבה דחופה. (מפני ש / לכן)

7. לא תוכלו לצאת לטיול _____ יש חמסין בחוץ.
(בזמן ש / כדי)

8. חברי הקבוצה אספו כסף _____ לקנות מתנה לחוגגים
החודש. (כדי / על כן)

9. בחודש שעבר צפיתי בשלושה סרטים _____ החודש לא
צפיתי בסרט כלל. (בדומה ל... / לעומת זאת)

10. החברים בקבוצה מעדיפים חטיפים מלוחים _____:
ציטוס, במבה, דוריטוס, תפוצ'יפס. (כלומר / בשביל)

נתרגל מילות קישור: שבצו מילת קישור מתאימה במשפטים הבאים:

11. _____ יצאנו בזמן, לא אחרנו.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

12. לא יצאתי לטיול _____ ירד גשם.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

13. דניאל ישב בזמן ההופעה, אושר עמד כל הזמן.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

14. חסכתי במשך שנה _____ לקנות מחשב משוכלל.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

15. בערב היתה הפסקת חשמל, היה חשוך בבית.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

16. _____ היתה הפסקת חשמל, היה חשוך בבית.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

17. _____ להצליח לבצע את התרגיל, עליכם לעבוד בשיתוף פעולה.
באיזה סוג קשר נשתמש: _____

משימת סיום:

18. השלם את הטבלה:

מילת קישור	סוג מילת הקישור
אבל	
	סיבה
לדוגמה	
	תוספת
משום ש	
אך	

19. בפסקה 2 כתוב: "תופעה שתופסת תאוצה בעת האחרונה היא לשמר את ההיסטוריה ואת המסורת..."
המילית "ו" היא מילה של:

- ניגוד
- השוואה
- תוספת

20. בפסקה 5 כתוב: "מיד לאחר שהוקם..."
המילה "לאחר ש" היא מילה של:

- סיבה
- הדגמה
- זמן

יחידה 4 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: מילים קשות בקטע, חיפוש במילון.
בתחום התוכן: המשך יחידות קודמות - איכות הסביבה והבנייה "הירוקה".

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- מילים קשות בטקסט
- מילים במילון

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

רשמו חמש מילים קשות מתוך הטקסט, מילים שאינכם מבינים את המשמעות שלהן.

(1

(2

(3

(4

(5

בסוף היחידה בדקו – האם המילים שרשמתם במשימה מובנות.

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

בית ירוק/בנייה ירוקה - בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

בידוד טרמי – שיטות להקטנת מעבר חום בין שני גופים

לעודד – לדחוף, לדרבן, לתת הרגשה טובה

צריכת אנרגיה נמוכה – להשתמש במעט כוח חשמלי.

הבשורה של סכנין / מאת: אלפי שאולי

6. בניין ירוק בסכנין משלב פרטים ירוקים ששימשו את תרבות הבנייה הערבית עוד לפני מאות שנים.
7. תופעה שקורית בזמן האחרון היא לשמור על ההיסטוריה ועל המסורת ולעודד בנייה מסורתית ששומרת על איכות הסביבה.
8. הבניין תוכנן על ידי אדריכל האיגוד, עבד אל רחמן יאסין, מהכפר עראבה. בבניין יש שיטות בנייה מסורתיות וגם שיטות מתקדמות כמו: שימור אנרגיה ושימור מים.
9. הבניין הירוק נחשב להצלחה מבחינת הפרטים הירוקים שבו שעוזרים למי שנמצא בו ליהנות מטמפרטורה נעימה ומצריכת אנרגיה נמוכה במיוחד.
10. מיד לאחר שהוקם, לפני כשש שנים, קיבלו מתכנני הבניין פרס מארגון ארצות הים התיכון שהעניקו לבניין את המקום הראשון בתחרות בנושא שימור אנרגיה ושימוש במקורות אנרגיה מיוחדים בבניינים.

(מתוך: YNET)

12 במאי 2012

מילים קשות בטקסט - מה לעשות?

1. לנסות למצוא את השורש של המילה ולנסות להבין בעזרתו את המשמעות. דוגמה: הכביד שורש כ.ב.ד = העמיס עליו.
2. לנסות למצוא מילים דומות מאותה משפחה. דוגמה: מיטיב - טוב, טובה, טובים.
3. למצוא מילים נרדפות בתוך הטקסט או מידע אישי. קשיש, ישיש, זקן.
4. לקרוא שני משפטים לפני המילה.
5. לקרוא שני משפטים אחרי המילה.
6. לנסות לשבץ מילה אחרת במקום המילה שלא מובנת.
7. לדלג על המילה. לפעמים ניתן להבין בלי לפרש.
8. לפרש בעזרת מילון.

1. מילון	2. שורש	3. הקשר
מילה קטנה בתוך מילה	מילה קטנה בתוך משפט /	מילה קטנה בתוך משפט /
גדולה	פסקה	פסקה

הבנת לשון הקטע

לפניך מילים קשות מתוך הקטע :

1. המילה "משלב" (פסקה 1) באה מן המילה :

• שלב

• בשל

2. המילה "שימשו" (פסקה 1) באה מן המילה :

• משש

• שמש

3. המילה "שומרת" (פסקה 2) באה מן המילה :

• שמר

• רשם

4. המילה "מתקדמות" (פסקה 3) באה מן המילה :

• קדם

• מקד

5. המילה "פרטים" (פסקה 3) באה מן המילה :

• רפט

• פרט

6. המילה "נחשב" (פסקה 4) באה מן המילה :

- בחש

- חשב

7. המילה "עוזרים" (פסקה 4) באה מן המילה :

- עזר

- זרע

8. המילה "קיבלו" (פסקה 5) באה מן המילה :

- קבל

- קלב

9. המילה "העניקו" (פסקה 5) באה מן המילה :

- ענק

- נקע

10. המילה "שימור" (פסקה 5) באה מן המילה :

- שמר

- רשם

כיצד מחפשים משמעות של מילה במילון

המילון מסודר לפי צורת היסוד של המילים.
לא נמצא במילון את המילה השלֵחָנוֹת (באות ה).
צורת היסוד – שֵׁלַחַן , ולכן נחפש באות ש.
לא נמצא במילון את הפועל תַּעֲבֹדוּ (באות ת).
צורת היסוד – עָבַד, ולכן נחפש באות ע.

צורת היסוד של המילה היא הצורה הבסיסית שלה, ללא נטייה וללא תוספות.

המילה שאני מחפש	צורת יסוד	אות	הערות
בְּגָדִים	בָּגַד	ב	
מַעֲבָדוֹת	מַעֲבָדָה	מ	
הַמְקָצוּעַ	מְקָצוּעַ	מ	
הַזְכִּירוּ	הִזְכִּירוּ	ה	בפועל - צורת "הוא" בעבר (עבר נסתר)
וּשְׂרִידָה	שָׂרִיד	ש	מורידים את ו' החיבור, את כינוי השייכות ואת הריבוי

11. בפסקה 2 מופיעה המילה "ששומרת".
מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

ששומרת , שומרת , שומר , שומרים

12. בפסקה 3 מופיעה המילה "שיטות".
מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

השיטות , השיטה , שיטה , שיטות

13. בפסקה 3 מופיעה המילה "שהעניקו".
מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

שהעניק , העניק , העניקו , שהעניקו

משימת סיום:

צירוף – צירוף מילים, מילים מחוברות

1. העתיקו מפסקה 1 את **הצירוף** המתאים ביותר ל"מרכיבים ידידותיים".

2. העתיקו מפסקה 2 את **הצירוף** המתאים ביותר ל"מגבירה קצב".

3. העתיקו מפסקה 2 את **הפירוש** המתאים ביותר ל"להחזיק במצב המקורי".

4. העתיקו מפסקה 2 את **הפירוש** המתאים ביותר ל"רעיונות חשובים".

5. העתיקו מפסקה 3 את **הפירוש** המתאים ביותר ל"דרכי פעולה".

יחידה 5 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: טקסט לא מילולי – איך מנתחים תמונה
בתחום התוכן: המשך יחידות קודמות - איכות הסביבה והבנייה "הירוקה".

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – איך מנתחים תמונה?

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

בית ירוק/בנייה ירוקה - בית בעל מאפיינים ידידותיים לסביבה, למשל צריכה יעילה של אנרגיה.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

איך מנתחים תמונה? רמזים מטרימים

1. נחפש מידע חיצוני לצילום: מה כתוב בכותרת/בהסבר סמוך לתמונה. האם יש מידע על האירוע? האם יש טקסט קשור לתמונה? האם יש כיתובים נוספים? האם יש מידע אודות הצלם ונסיבות הצילום?
2. התייחסות אישית: מה התמונה מעוררת בי: רגשות, זכרונות, תחושות, מחשבות, רעיונות...
3. ניתוח הנצפה: מה רואים בצילום? מה מזהים? עבור מי התמונה צולמה?
4. משמעות הצילום: האם יש בתמונה משמעות גלויה / סמויה? האם יש בתמונה משמעות תרבותית? סמלים?

הבשורה של סכנין / מאת: אלפי שאולי

1. בניין ירוק בסכנין משלב פרטים ירוקים ששימשו את תרבות הבנייה הערבית עוד לפני מאות שנים.
2. תופעה שקורית בזמן האחרון היא לשמור על ההיסטוריה ועל המסורת ולעודד בנייה מסורתית ששומרת על איכות הסביבה.
3. הבניין תוכנן על ידי אדריכל האיגוד, עבד אל רחמן יאסין, מהכפר עראבה. בבניין יש שיטות בנייה מסורתיות וגם שיטות מתקדמות כמו: שימור אנרגיה ושימור מים.
4. הבניין הירוק נחשב להצלחה מבחינת הפרטים הירוקים שבו שעוזרים למי שנמצא בו ליהנות מטמפרטורה נעימה ומצריכת אנרגיה נמוכה במיוחד.
5. מיד לאחר שהוקם, לפני כשש שנים, קיבלו מתכנני הבניין פרס מארגון ארצות הים התיכון שהעניקו לבניין את המקום הראשון בתחרות בנושא שימור אנרגיה ושימוש במקורות אנרגיה מיוחדים בבניינים.

(מתוך: YNET)

12 במאי 2012

הקשר בין התמונה לטקסט

לפניך תמונה שמצורפת לכתבה: הבשורה של סכנין

הבניין הירוק בסכנין (צילום: חגי אהרון)

1. לשם מה מצורפת התמונה לכתבה? בחר בתשובה הנכונה:

- להמחשה
- לשכנע
- לתת הוראות

2. בפסקה 2 בטקסט כתוב שהבניין נבנה ב :

"בנייה מסורתית שטמונים בה עקרונות של שמירה על איכות הסביבה".

תאר כיצד הבנייה המסורתית באה לידי ביטוי בתמונה.

היעזר במחסן המילים של מאפייני האדריכלות המסורתית : כיפות גדולות, צורות גיאומטריות, סימטריה, צבעים בולטים, קשתות, משרביה*, בנייה בלבנים, חצר פנימית, קירות עבים, תקרות גבוהות, פתחי אוורור.

*משרביה - אלמנט סבכה העשויה לרוב מעץ. מאפשר כניסת אוויר ואור אל הבית, אך לא פוגע בפרטיות.

מדוע בים התיכון צובעים את משקופי הבית והדלתות בכחול או בטורקיז?

ודאי ראיתם לא פעם בכפרי מדינות הים התיכון בתים עתיקים המסוידיים לבן, שדלתותיהם, מרפסות המבוא, השערים, התריסים או הפתחים שלהם צבועים בכחול. בתים אחרים צבועים בגוון טורקיז. מהו מקור המנהג לצבוע בצבעים כחולים את פתחי הבית הים-תיכוני ומה הסיבה לבחירה בצבעים הללו דווקא?

הסיבה היא מיסטית, עניין של אמונה טפלה ועתיקה. הערבים, היהודים ועמים נוספים במזרח התיכון ובים התיכון צובעים את משקופי הבתים שלהם ואת הדלתות בכחול או בטורקיז, כדי להרחיק שדים.

באמונה העממית של המוסלמים ועמים נוספים במרחב הים תיכוני משמשים צבעי הכחול והטורקיז להגנה מפני עין הרע. לכן נהוג בארצות הים התיכון ובעיקר בקרב המוסלמים, לצבוע את פתח הבית בכחול.

הרעיון המיסטי הוא ששדים שירצו להיכנס לבית יראו את הגוונים הללו, יחשבו שאלו השמיים הקדושים ויסובו לאחור. כך תימנע כניסת שדים לבית הצבוע בטורקיז וכחול. לפי אמונה דומה, הכחול והטורקיז הם צבעי הים והשמיים והרוחות יטבעו בים הצבע...

כך או כך, באופן כזה הפכו גוונים אלה לשומרי הסף, מפני עין הרע. כללית, מבטא הצבע הכחול באיסלאם, למשל, סוג של מעבר אל העולם השמימי. הוא משמש למיסטיקה ולהגנה מפני עין הרע.

משימת סיום:

1. מה דעתך על הצבעים הכחולים שבתמונה? האם לדעתך יש להם משמעות?

יחידה 6 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: תעודת הזהות של הקטע, תחום חיים של הקטע, שאלות תוכן וכוונה.

בתחום התוכן: מיחזור – מה זה, ומדוע זה חשוב.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – תעודת הזהות של הקטע
- דף עזר - תחום חיים של קטע
- רעיון למשחק המחשה בפתיח
- סרטון – בא לשכונה פח חדש

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

הצורך במיחזור:

1. המחשה בריבוע:

נסמן עם מסקינטייפ ריבוע לא גדול מדי במרכז הכיתה, ונקרא לכמה מהתלמידים לעמוד בתוכו, ונראה שיש מקום. לאחר מכן - נקרא לתלמידים נוספים, עד שלא יישאר מקום בתוך הריבוע לכולם. המסקנה:

2. כמה זבל מייצר (לדעתך) כל אדם ביום בממוצע?

3. אם נמשיך ככה - היכן יהיה מקום לכל הזבל?

אורח החיים המודרני גורם לעלייה של 5% בקצב גידול הפסולת בכל שנה, כיוון שכולנו צורכים יותר, ומשליכים אריזות רבות לפח. כך, לא יישאר בעולם מקום. אחד הפתרונות הוא **מיחזור**.

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

משאבי טבע - חומרים ומרכיבים טבעיים בסביבה שהאדם משתמש בהם לתועלתו. בין משאבי הטבע ניתן למנות: קרקע, מים, מזון, מינרלים, צמחייה, בעלי חיים, מתכות ויהלומים.

אנרגיה סולרית - אנרגיה שמקורה בקרינת השמש. כך ממירים את האנרגיה שמגיעה מהשמש לאנרגיה של חום או לחשמל.

מיחזור - תהליך שבו מפרקים פסולת ומחזירים אותה למצב של חומר גלם כדי לייצר מוצרים חדשים. המיחזור חוסך בחומרי גלם וגם מצמצם את כמויות הפסולת, ולכן המיחזור חשוב גם מבחינה כלכלית וגם כדי לשמור על הסביבה.

פיסה – חתיכה, נתח

להשליך – לזרוק

לכרות – לחפור באדמה

צפו בסרטון "[בא לשכונה פח חדש](#)"

1. רשמו עבור מה מיועדים הפחים בצבעים השונים?

כתום -

כחול -

סגול -

2. מדוע כדור הארץ צריך עזרה?

3. השלם: הפח הכתום מיועד ל :

למוצרי

למוצרי

ל

לאריזות

4. למה מיועדת הפסולת שבפח הכתום?

5. לאיזה פח תזרוק?

פח ירוק	פח סגול	פח כחול	פח חום	פח כתום	
					
					אגס
					קרטון בקבוק יין
					מכנסיים ישנים
					שקית תפוצ'יפס
					בייגלה
					ספר ישן
					צנצנת קפה
					קופסת שימורים
					קרטון מיץ
					כלים חד פעמיים

6. לפניך סמל המיחזור הבינלאומי

1. ממה מורכב הסמל?

2. כיצד מסודרים החיצים?

3. איזו צורה יש לסמל?

4. האם נתקלת בצורה דומה? בתהליכים מעגליים דומים?

5. נסה להסביר מדוע נבחר סמל זה? מהו מסמל?

הידעת?

סמל המיחזור - משמעו שאריזת המוצר ניתנת למיחזור, ולא שהמוצר עשוי מחומרים ממוחזרים.

החיצים מסמלים את התהליך המעגלי של המוצר: ייצור, איסוף, מיון מוצרים ועיבודם לייצור מחדש

7. לפניך מספר סמלים נבחרים הקשורים לאיכות הסביבה.
ההסברים התבלבלו - נסה להתאים את הסמל להסבר.

<u>הסמל</u>	<u>ההסבר</u>
1 	5 סמל שמאפשר לזהות מוצר ידידותי לסביבה כדי לעודד שימוש, ייצור ושיווק של מוצרים שיגרמו נזק מזערי לסביבה או ישפרו את איכות הסביבה. מוענק על ידי המשרד להגנת הסביבה ומכון התקנים הישראלי.
2 	2 המוצר מיוצר בישראל, ובכך מעודדים עבודה ישראלית, סחר הוגן וחסכון בזיהום רב שנוצר כתוצאה מההובלה ומהשינוע.
3 	4 ידידותי לאוזון - המוצר אינו מכיל פריאון הפוגע בשכבת האוזון.
4 	1 סמל תזכורת לצרכן להשליך לפח את האריזה בתום השימוש.
5 	3 לעיצוב סמל הנקודה הירוקה יש דמיון ברור לסמל היין-יאנג ולסמל המיחזור. הסמל מעיד על כך שהיצרן של המוצר העביר כספים לארגון העוסק באיסוף ומיחזור אריזות כדי לממן את המיחזור של אותו מוצר.

הכדור בידיים שלכם / מאת: אדל גלפרין אשל

1. כל פיסת זבל שאנו משליכים לפח יכולה לחרוץ את גורלו של כדור הארץ שלנו. קופסת פלסטיק ריקה שנעטוף בנייר צבעוני ונקשט תשמש אותנו לאחסון עפרונות וטושים או כל דבר אחר. אם נניח בה מעט אדמה וזרע של צמח כלשהו, יהיה לנו עציץ קטן. הפעולה הזאת שאנחנו לוקחים חפץ כלשהו ומשתמשים בו שוב במקום להשליכו לפח - נקראת **מחזור**.
2. למה חשוב למחזור? לכדור הארץ כמות מוגבלת של משאבים (למשל: כמות מוגבלת של יערות, כמות מוגבלת של מים) וכמות בני האדם שמנצלים את המשאבים של כדור הארץ, ממשיכה לגדול. יום אחד אנו עלולים להתעורר לעולם שבו לא יהיו יותר עצים. (כי את כולם כרתנו לצורך בנייה וייצור). עדיין לא מאוחר מדיי לשנות חלק מאותם מעשים שגורמים לפגיעה בכדור הארץ שלנו.
3. בתהליך ה**מחזור** כולנו יכולים לקחת חלק - גם השימוש החוזר בקופסת פלסטיק יכול לתרום לשיפור המצב ולחיסכון באשפה. כל אחד מאיתנו יכול לחשוב על רעיונות נוספים לשימוש חוזר בחפצים. יש לנו רק מקום אחד לחיות בו, וחשוב שנשמור עליו.

(מתוך: ירחון גליליאו)

נובמבר 2005

דף עזר – תעודת הזהות של הקטע

כותרת הקטע

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

שם הכותב
והתואר שלו

3. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה כך שהם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

4. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצרוך פחות אנרגיה לבית.

המקור של הקטע

(מתוך: מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תאריך הפרסום

תעודת הזהות של הקטע:

1. כותרת הקטע היא:

2. את הקטע כתב/ה:

3. המקור של הקטע הוא:

4. הקטע התפרסם בתאריך:

5. הקטע התפרסם לפני 15 שנים.
המידע בקטע : (סמנו את התשובה הנכונה)

- מתאים רק לתקופת הפרסום.
- מתאים לפרסום גם היום.

תחום חיים בו עוסק הקטע :

התחום שהטקסט עוסק בו, התחום שהטקסט שייך אליו.
דוגמות לתחומי חיים : פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, היסטוריה, פוליטיקה, מדע,
ביטחון, איכות חיים, תקשורת, כלכלה, חינוך, חברה, בריאות

6. הקטע עוסק בתחום : (סמנו את התשובה הנכונה). היעזרו במילות המפתח
ובתעודת זהות של הקטע)

- גיאוגרפיה
- איכות הסביבה
- טיולים
- חקלאות

תוכן וכוונה :

7. על פי פסקה 1 :

א. מהו **מחזור**?

ב. כיצד מיחזרו קופסת פלסטיק ריקה?

משימת סיום:

8. לפניך שלבים שונים בתהליך מיחזור בקבוקי מים למעיל. סדר על פי סדר הפעולות הנכון.
(רשום את המספרים 1-6 בצד)

שוטפים את הבקבוקים וגורסים לחלקיקי פלסטיק	
מוכרים את חלקיקי הפלסטיק ליצרנים	
מייצרים מעילים מסיבי הפוליאסטר	
מובילים את הבקבוקים למפעל מיחזור	
חלקיקי הפלסטיק מותכים לסיבים שמיועדים לטקסטיל	
אוספים את הבקבוקים המשומשים מהמיחזורית	

יחידה 7 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: הקשר בין קטע לאיור, מאזכרים
בתחום התוכן: היחידה תעסוק בסוגי מיחזור שונים, מדוע בכלל למחזר, תהליכי
מיחזור שונים, כיצד ניתן למחזר גם באופן פרטי בסביבת החיים שלנו, זמני
התכלות של חומרים, חשיפה לאמנות של מיחזור, רעיונות מיחזור, מה אסור
לזרוק לפח

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – מאזכרים
- סרטון – כיצד ממחזרים בקבוקי פלסטיק
- מצגת – זמני התכלות של חומרים

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

1. לפניך סרטון המציג כיצד ממחזרים בקבוקי פלסטיק. רשום מידע חדש

שהתווסף לך - שלא ידעת קודם.

מצורפות תמונות מתוך הסרטון:

במפעל הבקבוקים עוברים
מיון בהתאם לסוג הפלסטיק
ולצבעו

משאית שואבת את
בקבוקי הפלסטיק,
ומובילה אותם למפעל
המיחזור

400 מיליון בקבוקי פלסטיק
משפחתיים מוחזרו בשנה

(1)

(2)

(3)

אוצר המילים של היחידה:

איכות הסביבה - היחס של האדם לסביבתו הטבעית או זו שנוצרה על ידיו.

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותינו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

משאבי טבע - חומרים ומרכיבים טבעיים בסביבה שהאדם משתמש בהם לתועלתו. בין משאבי הטבע ניתן למנות: קרקע, מים, מזון, מינרלים, צמחייה, בעלי חיים, מתכות ויהלומים.

אנרגיה סולרית - אנרגיה שמקורה בקרינת השמש. כך ממירים את האנרגיה שמגיעה מהשמש לאנרגיה של חום או לחשמל.

מיחזור - תהליך שבו מפרקים פסולת ומחזירים אותה למצב של חומר גלם כדי לייצר מוצרים חדשים. המיחזור חוסך בחומרי גלם וגם מצמצם את כמויות הפסולת, ולכן המיחזור חשוב גם מבחינה כלכלית וגם כדי לשמור על הסביבה.

הכדור בידיים שלכם / מאת: אדל גלפרין אשל

4. כל פיסת זבל שאנו משליכים לפח יכולה לחרוץ את גורלו של כדור הארץ שלנו. קופסת פלסטיק ריקה שנעטוף בנייר צבעוני ונקשט תשמש אותנו לאחסון עפרונות וטושים או כל דבר אחר. אם נניח בה מעט אדמה וזרע של צמח כלשהו, יהיה לנו עציץ קטן. הפעולה הזאת שאנחנו לוקחים חפץ כלשהו ומשתמשים בו שוב במקום להשליכו לפח - נקראת **מחזור**.
5. למה חשוב למחזור? לכדור הארץ כמות מוגבלת של משאבים (למשל: כמות מוגבלת של יערות, כמות מוגבלת של מים) וכמות בני האדם שמנצלים את המשאבים של כדור הארץ, ממשיכה לגדול. יום אחד אנו עלולים להתעורר לעולם שבו לא יהיו יותר עצים. (כי את כולם כרתנו לצורך בנייה וייצור). עדיין לא מאוחר מדיי לשנות חלק מאותם מעשים שגורמים לפגיעה בכדור הארץ שלנו.
6. בתהליך ה**מחזור** כולנו יכולים לקחת חלק - גם השימוש החוזר בקופסת פלסטיק יכול לתרום לשיפור המצב ולחיסכון באשפה. כל אחד מאיתנו יכול לחשוב על רעיונות נוספים לשימוש חוזר בחפצים. יש לנו רק מקום אחד לחיות בו, וחשוב שנשמור עליו.

(מתוך: ירחון גליליאו)

נובמבר 2005

1. על פי פסקה ב': מדוע חשוב למחזור? (2 סיבות)

2. א. בפסקה ג' מדובר על שימוש חוזר בחפצים. מהו החפץ?

ב. הוסף רעיונות משלך למיחזור החפץ שציינת בסעיף א'.

מאזכרים

מאזכר הוא כינוי או מילה המתייחסת למישהו או למשהו שהוזכר קודם לכן בטקסט. תפקיד המאזכר הוא למנוע חזרה על אותן מילים מספר רב של פעמים וכך זה משמר את הקישוריות.

דוגמאות :

3. חוש השמיעה של הקרנפים מפותח מאוד, הוא עוזר להם להתמצא בסביבה. המילה הוא באה במקום הצירוף : חוש השמיעה.

2. בני האדם צדים את הקרנפים. הם צדים אותם כדי למכור את הקרניים שלהם.

המילה אותם מתייחסת למילה : הקרנפים
הערה : יש למצוא בטקסט את המילה או הצירוף שמחליף את המאזכר (אין לרשום הסברים או מילים שלא מופיעות בטקסט)

3. בפסקה 1 כתוב: "קופסת פלסטיק ריקה שנעטוף בנייר צבעוני ונקשט תשמש אותנו לאחסון עפרונות וטושים או כל דבר אחר. אם נניח בה מעט אדמה וזרע של צמח כלשהו, יהיה לנו עציץ קטן".

במילה "בה" מתכוונים ל:

- קופסה
- נייר צבעוני

4. בפסקה 2 כתוב: "לכדור הארץ כמות מוגבלת של משאבים"

במילה "מוגבלת" מתכוונים ל:

- מצומצמת
- מוגדלת

5. על פי פסקה 3 :

א. מי צריך לחשוב על רעיונות נוספים לשימוש חוזר בחפצים?

ב. מהי הסיבה שצריכים לחשוב על רעיונות כאלה?

6. איזה מבין המשפטים הבאים מתאר באופן המדויק ביותר מהו תהליך המיחזור.

- המיחזור הוא תהליך החזרת חומרים לטבע.
- המיחזור הוא תהליך הפרדת האשפה כדי להטמין בנפרד.
- המיחזור הוא תהליך הפרדת חומרים על מנת להשתמש בהם כחומר גלם לייצור מוצרים אחרים.

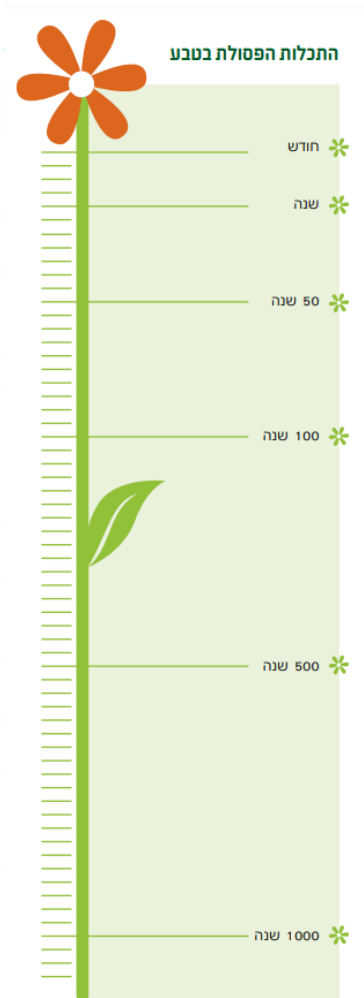
משימת סיום:

7. בקבוק מים למעיל

העתק מתוך הטקסט "הכדור בידיים שלכם" 2 משפטים שמתארים את
האיור: "מבקבוק מים למעיל"

8. לפניכם פרטים על זמני התכלות של פסולת ומד זמן.
העבירו חיצים בין המוצר לבין זמן ההתכלות שלו במד:

שיירי מזון – כחודש

חולצה - חצי שנה

כוס ח"פ מקלקר - לא מתכלה

בקבוק זכוכית - מיליון שנה

בקבוק פלסטיק - 500 שנה

9. צפו ב**מצגת** שמציגה זמני התכלות של חומרים.

מדוע, לדעתכם, הפסולת האורגנית (הפסולת של שיירי המזון) נחשבת פסולת מזיקה פחות?

יחידה 8 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: טקסט לא מילולי: טבלה, איך למלא טבלה.
בתחום התוכן: מיחזור, מה ניתן לעשות על מנת לצמצם את הפגיעה בסביבה,
התלמיד יבין מהו מיחזור, מדוע חשוב למחזר, כיצד ניתן לעשות מיחזור בעצמנו.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- הרצאה של חנוך פיבן
- כתבה חנוך פיבן
- טבלה פתורה

- סרטון חנוך פיבן – איינשטיין
- סרטון חנוך פיבן – גולדה מאיר
- מצגת – זמני התכלות של חומרים

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

האמן **חנוך פיבן** פיתח במשך שנים רבות טכניקה ייחודית של יצירה בחפצים. פיבן, בדרכו המיוחדת, המלאה הומור וחק, מעניק למתבוננים בעבודתו השראה. פיבן מרכיב את דמויותו על ידי יצירת קולאז' ממגוון חומרים וחפצים המוכרים מחיי היומיום. הקריקטורה שהוא יוצר משתמשת במרכיביה בנושאי משמעות, המתווים יחד את המסר שברצונו להעביר ביחס לדמות הציבורית.

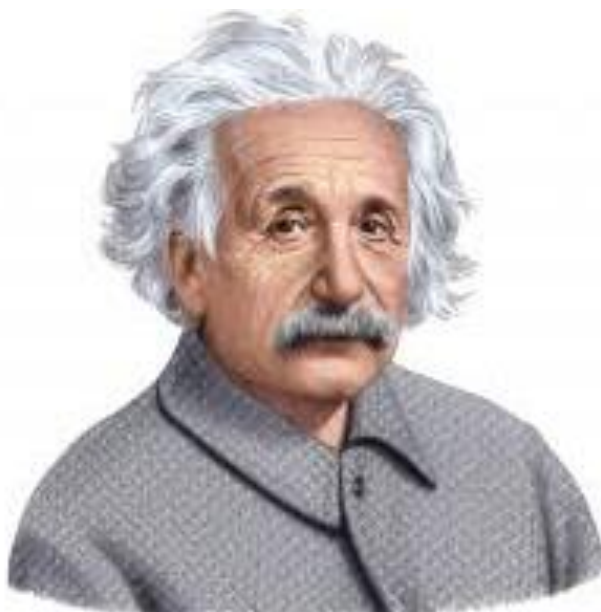
רמה :

דוגמה פתורה - אלברט איינשטיין

צפה בסרטון - סדנה עם חנוך פיבן - איינשטיין

צילום:

א. מה אתה רואה? האם אתה מזהה את הדמות? מהו פועלה?

הדמות היא אלברט איינשטיין - פיזיקאי, יהודי, פיתח את תורת היחסות

גדול המדענים של המאה העשרים

ב. איך האומן עיצב את הדמות? מלאו את הטבלה:

איברי הפנים	הצילום של הדמות	כיצד זה מעוצב ביצירה בקריקטורה	באיזה חפץ ממוחזר השתמש האומן
שיער	מבולגן	מסודר	חוטים
עיניים	כהות	כהות	גלגלי שיניים עם נקודות כהות
גבות	בולטות	בולטות	ברגים
אף	בולט	גדול	נורה חשמלית
פה	מוסתר	אין	אין
שפם	בולט	בולט	כבלי חשמל

ג. האם יש קשר בין הדמות ופועלה לבין החפצים והחומרים שבחר האומן לייצג אותה?

מה שבולט באיינשטיין הוא השיער הלבן שלו, והשפם המיוחד שלו

כבלי חשמל מתאימים לאיינשטיין כי היה מדען. הנורה לאף מתאימה

ביותר כי "היה לו רעיון"

גולדה מאיר

צפה בסרטון: [תנוד פיבן - גולדה מאיר](#)

צילום:

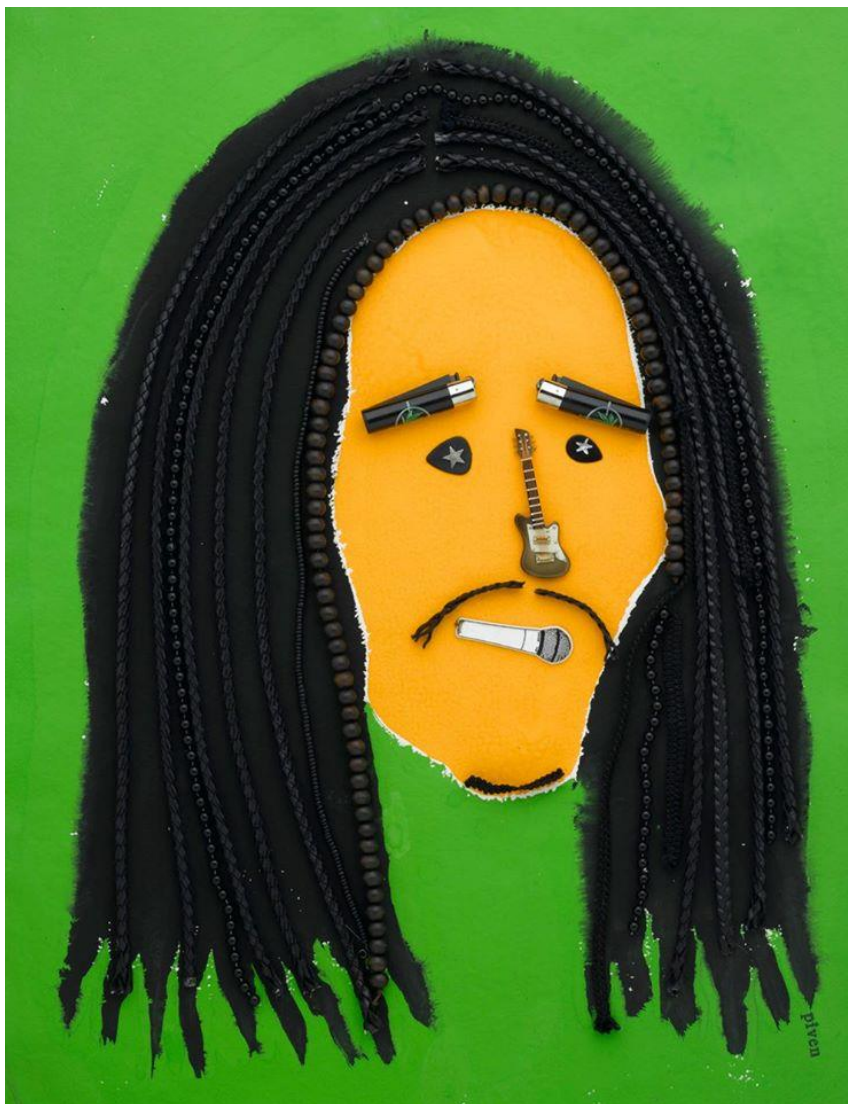
א. מה אתה רואה? האם אתה מזהה את הדמות? מהו פועלה?

ב. איך האומן עיצב את הדמות? מלאו את הטבלה:

איברי הפנים	הצילום של הדמות	כיצד זה מעוצב ביצירה בקריקטורה	באיזה חפץ ממוחזר השתמש האומן
שיער			
עיניים			
גבות			
אף			
פה			
גוף			
חפצים נוספים			

ב. האם יש קשר בין הדמות ופועלה לבין החפצים והחומרים שבחר האומן לייצג אותה?

בוב מארלי

צילום:

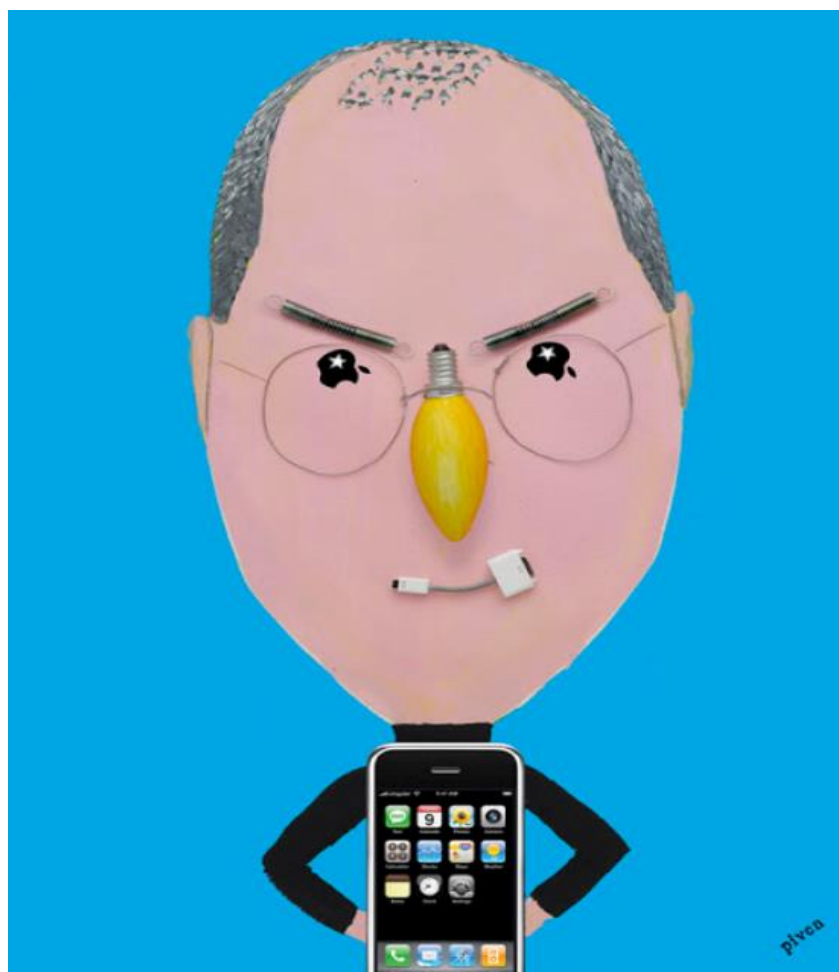
א. מה אתה רואה? האם אתה מזהה את הדמות? מהו פועלה?

ב. איך האומן עיצב את הדמות? מלאו את הטבלה:

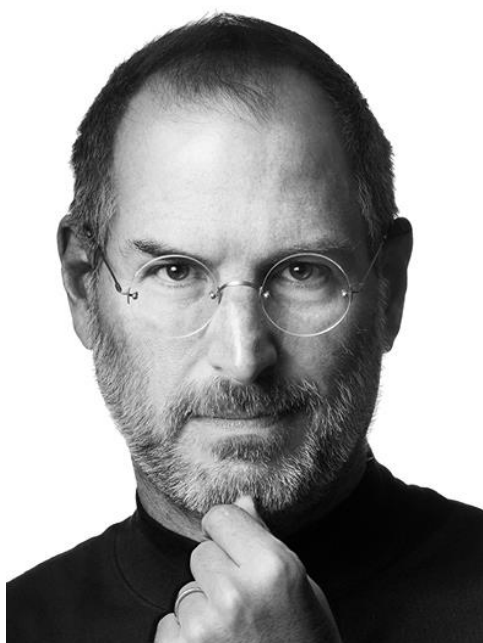
איברי הפנים	הצילום של הדמות	כיצד זה מעוצב ביצירה בקריקטורה	באיזה חפץ ממוחזר השתמש האומן
שיער			
עיניים			
גבות			
אף			
פה			
גוף			
חפצים נוספים			

ג. האם יש קשר בין הדמות ופועלה לבין החפצים והחומרים שבחר האומן לייצג אותה?

סטיב ג'ובס

צילום:

א. מה אתה רואה? האם אתה מזהה את הדמות? מהו פועלה?

ב. איך האומן עיצב את הדמות? מלאו את הטבלה:

איברי הפנים	הצילום של הדמות	כיצד זה מעוצב ביצירה בקריקטורה	באיזה חפץ ממוחזר השתמש האומן
שיער			
עיניים			
גבות			
אף			
פה			
גוף			
חפצים נוספים			

ג. האם יש קשר בין הדמות ופועלה לבין החפצים והחומרים שבחר האומן לייצג אותה?

משימת סיום:

למדנו מהי **קיימות** – היכולת שלנו להתקיים ביום בלי לפגוע באפשרות של הדורות הבאים להתקיים. כל אחד לוקח אחריות על הסביבה שלו. לפניך מספר רעיונות של מיחזור שמבטא קיימות. בחר אחד מהרעיונות והסבר מדוע הוא מיחזור, כיצד הוא מבטא קיימות? אפשר להיעזר במצגת מהיחידה הקודמת: [מצגת](#) זמני התכלות של חומרים.

התמונה שבחרתי היא :

התמונה ממחזרת :

המיחזור תורם לקיימות כי :

יחידה 9 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: תעודת הזהות של הקטע, תחום חיים של הקטע, שאלות תוכן וכוונה, מאזכרים, קשרים לוגיים, מילים קשות, מילים במילון בתחום התוכן: היחידה תעסוק בסוגי מיחזור שונים, מדוע בכלל למחזר, תהליכי מיחזור שונים, כיצד ניתן למחזר גם באופן פרטי בסביבת החיים שלנו, זמני התכלות של חומרים, חשיפה לאמנות של מיחזור, רעיונות מיחזור, מה אסור לזרוק לפח

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – תעודת הזהות של הקטע
- דף עזר - תחום חיים של קטע
- דף עזר - מאזכרים
- דף עזר - קשרים לוגים
- משחק – רביעיות קשרים לוגים
- משחק – דומינו קשרים לוגים
- דף עזר - מילים קשות
- דף עזר – מילה מילון

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

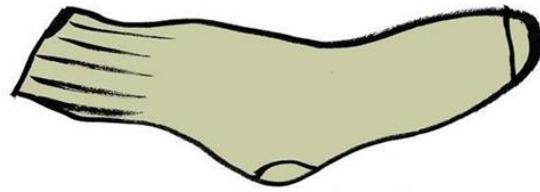
* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

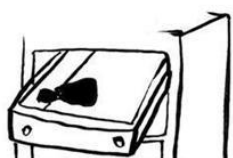
גרביים מתכלים
לאחר 4-5 שנים.

בחר רעיון אחד – מה
ניתן לעשות בגרביים
ישנים – הקף בעיגול.

הסבר מה מצא חן
בעיניך ברעיון
שבחרת.

15 סיבות לא לזרוק גרביים ישנים!

נקו כתב שמסרב להימחק מלוח ישן. 	חסלו ריחות רעים עם גרב מלא בסודה לשתייה. 	הגנו על פריטים שבירים בעת מעבר זירה.
הלכישו גרב על היד ונקו בין התריסים. 	גרב יכול להיות סמרטוט זמין. 	עטפו רגלי שולחן בגרביים כאשר אתם מזיזים אותו, כדי למנוע סימנים על רצפה.
מלאו גרב ישן בכוסמת והפכו אותו לכרית חימום במיקרוגל. 	עטפו שקית קרח בגרב כדי להגן על העור. 	גרביים גדולים הם סוודר מצוין לכלבלבים קטנים. רק חתכו את הקצה והלבישו אותם בימים הקרים.
הניחו על גבי נעליים כאשר אתם צובעים כדי למנוע כתמי צבע. 	הגנו על הקיר מסימנים ושריטות באמצעות עטיפת ידית הדלת בגרב. 	עטפו שלושה כדורי טניס בגרב. הניחו כנגד כף הרגל או הגב כדי להעניק לעצמכם עיסוי.
הכינו צעצוע לחתול על ידי הכנסת נפית חתולים לגרב קשור, או צעצוע לכלב על ידי הכנסת שני כדורי טניס. 	מלאו גרב באורז או חול כדי ליצור מעצור לדלת או חלון. 	הניחו פתיתי סבון קשה בתוך גרב וקשרו את הקצה הפתוח כדי להכין ספוג אמבט.

אוצר המילים של היחידה:

קיימות – היכולת לקיים תהליך או מצב לאורך זמן. מצב בו פעילותנו כיום אינה פוגעת ביכולתם של הדורות הבאים לספק את צורכיהם ורצונותיהם.

משאבי טבע - חומרים ומרכיבים טבעיים בסביבה שהאדם משתמש בהם לתועלתו. בין משאבי הטבע ניתן למנות: קרקע, מים, מזון, מינרלים, צמחייה, בעלי חיים, מתכות ויהלומים.

מיחזור -תהליך שבו מפרקים פסולת ומחזירים אותה למצב של חומר גלם כדי לייצר מוצרים חדשים. המיחזור חוסך בחומרי גלם וגם מצמצם את כמויות הפסולת, ולכן המיחזור חשוב גם מבחינה כלכלית וגם כדי לשמור על הסביבה.

דברים שאסור לזרוק לפח / מאת: זהבי גיא

1. כל האשפה שאנו מייצרים מגיעה בסופו של דבר אל המזבלה, או למפעל המיחזור. הבעיה האמיתית היא שלא כל סוג של אשפה ניתן למחזור או לזרוק למזבלה בגלל חשש לדליפת חומרים מסוכנים המרעילים את מי התהום.
2. הנורות החסכוניות שאנו משתמשים בהן בשנים האחרונות מכילות כימיקלים מסוכנים שעלולים לחלחל אל מי התהום ולהרעיל את האדמה.
3. גם כאשר הסוללות שלנו התרוקנו לגמרי, הן עדיין מלאות בכימיקלים שונים אשר יכולים לפגוע בסביבה ובמי השתייה שלנו. כדי להיפטר מהסוללות יש לאסוף אותן במשך תקופה, ולהשליך את כולן לנקודות המיחזור המיועדות לסוללות מכל הסוגים.
4. כמעט תמיד נשארים לנו כדורים של תרופה אחרי שהטיפול כבר פסק, או תרופות שתאריך התפוגה שלהן עבר. תרופות אין להשליך בשום אופן לפח האשפה. בתרופות חומרים מסוכנים שיכולים להגיע לגידולים חקלאיים ולגרום לפגמים שונים.
5. הרשויות המקומיות ותאגידי הפינוי מחוייבים לתת פתרון לכל המוצרים שאסור להשליך לפח האשפה, ולשם כך הם מקימים "נקודות איסוף" מיוחדות.

(מתוך: בא במייל)

ספטמבר 2019

דף עזר – תעודת הזהות של הקטע

כותרת הקטע

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

שם הכותב
והתואר שלו

5. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה כך שהם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

6. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצורך פחות אנרגיה לבית.

המקור של הקטע

(מתוך: מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תאריך הפרסום

תעודת הזהות של הקטע:

1. כותרת הקטע היא:

את הקטע כתב/ה:

המקור של הקטע הוא:

הקטע התפרסם בתאריך:

2. הקטע התפרסם בתקופה האחרונה.

המידע בקטע : (סמנו את התשובה הנכונה)

- מתאים רק לתקופת הפרסום.
- יתאים גם בעוד 20 שנה.

תחום חיים בו עוסק הקטע :

התחום שהטקסט עוסק בו, התחום שהטקסט שייך אליו.
דוגמות לתחומי חיים : פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, היסטוריה, פוליטיקה,
מדע, ביטחון, איכות חיים, תקשורת, כלכלה, חינוך, חברה, בריאות

3. הקטע עוסק בתחום : (סמנו את התשובה הנכונה. היעזרו במילות המפתח
ובתעודת זהות של הקטע)

- פוליטיקה
- איכות הסביבה
- טיולים
- חקלאות

4. בפסקה 1 מציינים שלא ניתן למחזר כל סוג של אשפה וגם לא לזרוק אותה למזבלה. מדוע?

5. על פי פסקה 2 - מדוע לא נזרוק נורות חסכוניות לאשפה?

6. על פי פסקות 2-4 אילו פריטים לא נזרוק לאשפה?

7. בפסקה 5 מדברים על הפתרונות ומי יספק אותם.

א. מי מחוייב לתת פתרון לכל מה שאסור להשליך לאשפה?

ב. כיצד הם יינתן הפתרון?

מאזכרים

מאזכר הוא כינוי או מילה המתייחסת למישהו או למשהו שהוזכר קודם לכן בטקסט.
תפקיד המאזכר הוא למנוע חזרה על אותן מילים מספר רב של פעמים וכך זה משמר את הקישוריות.

דוגמאות :

4. חוש השמיעה של הקרנפים מפותח מאוד, הוא עוזר להם להתמצא בסביבה.
המילה הוא באה במקום הצירוף : חוש השמיעה.

2. בני האדם צדים את הקרנפים. הם צדים אותם כדי למכור את הקרניים שלהם.

המילה אותם מתייחסת למילה : הקרנפים

הערה : יש למצוא בטקסט את המילה או הצירוף שמחליף את המאזכר (אין לרשום הסברים או מילים שלא מופיעות בטקסט)

8. בפסקה 3 כתוב: "גם כאשר הסוללות שלנו התרוקנו לגמרי, **הן** עדיין מלאות בכימיקלים..."
במילה "**הן**" מתכוונים ל:

- סוללות
- כימיקלים

9. בפסקה 4 כתוב: "...תרופות שתאריך התפוגה **שלהן** עבר..."
במילה "**שלהן**" מתכוונים ל:

- תרופות
- סוללות

10. בפסקה 1 כתוב: "לא כל סוג של אשפה ניתן למחזור או לזרוק למזבלה, עקב חשש לדליפת **חומרים מסוכנים**".
למה מתכוונים בצירוף "**חומרים מסוכנים**"?

(**סמנו** את **כל** התשובות הנכונות - על פי הטקסט)

- חומרים שעלולים לגרום לפגיעה במים
- חומרים שעלולים לגרום לפגיעה באדמה
- חומרים שיכולים לפגוע בגידולים חקלאיים
- חומרים שיכולים לפגוע בילדים קטנים

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

מבנה הקטע וארגונו

11. בפסקה 1 כתוב: "בגלל חשש לדליפת חומרים מסוכנים".
המילה "בגלל" היא מילה של:

- סיבה
- תכלית
- ניגוד

12. בפסקה 3 כתוב: "כדי להיפטר מהסוללות".
המילה "כדי" היא מילה של:

- תוספת
- תכלית
- הדגמה

13. באיזו פסקה יש תשובה לשאלה: מה עלינו לעשות עם
הסוללות שהתרוקנו?
סמנו את התשובה הנכונה:

- פסקה 1
- פסקה 3
- פסקה 5

מילים קשות בטקסט - מה לעשות?

9. לנסות למצוא את השורש של המילה ולנסות להבין בעזרתו את המשמעות.
דוגמה: הכביד שורש כ.ב.ד = העמיס עליו.
10. לנסות למצוא מילים דומות מאותה משפחה. דוגמה: מיטיב - טוב, טובה, טובים.
11. למצוא מילים נרדפות בתוך הטקסט או מידע אישי. קשיש, ישיש, זקן.
12. לקרוא שני משפטים לפני המילה.
13. לקרוא שני משפטים אחרי המילה.
14. לנסות לשבץ מילה אחרת במקום המילה שלא מובנת.
15. לדלג על המילה. לפעמים ניתן להבין בלי לפרש.
16. לפרש בעזרת מילון.

2. מילון	2. שורש	3. הקשר
מילה קטנה בתוך מילה	מילה קטנה בתוך משפט /	מילה קטנה בתוך משפט /
גדולה	פסקה	

כיצד מחפשים משמעות של מילה במילון

המילון מסודר לפי **צורת היסוד** של המילים.
 לא נמצא במילון את המילה השלֵחֶנֶת (באות ה).
 צורת היסוד – שֵׁלַחַן , ולכן נחפש באות ש.
 לא נמצא במילון את הפועל תַעֲבֹדוּ (באות ת).
 צורת היסוד – עָבַד , ולכן נחפש באות ע.

צורת היסוד של המילה היא הצורה הבסיסית שלה, ללא נטייה וללא תוספות.

המילה שאני מחפש	צורת יסוד	אות	הערות
בְּגָדִים	בָּגַד	ב	
מַעֲבָדוֹת	מַעֲבָדָה	מ	
הַמְקָצוּעַ	מְקָצוּעַ	מ	
הַזְכִּירוּ	הִזְכִּירוּ	ה	בפועל - צורת "הוא" בעבר (עבר נסתר)
וּשְׂרִידָה	שָׂרִיד	ש	מורידים את ו' החיבור, את כינוי השייכות ואת הריבוי

הבנת לשון הקטע

14. המילה "גידולים" (פסוקה 4) באה מן המילה :

• גדל

• דלג

15. בפסוקה 2 כתוב: "הנורות ...". מה המילה שתחפשו במילון?

(סמנו את התשובה הנכונה)

הנורה, נורות, נורה, הנורות

משימת סיום:

16. המילה "נשאים" (פסקה 4) באה מן המילה:

- שאר
- נשר

17. המילה "מחוייבים" (פסקה 5) באה מן המילה:

- מחו
- חייב

18. בפסקה 5 כתוב: "הרשויות" מה המילה שתחפשו במילון?
(סמנו את התשובה הנכונה)

הרשות, הרשויות, רשות, רשויות

19. בפסקה 5 כתוב: "המקומיות" מה המילה שתחפשו במילון?
(סמנו את התשובה הנכונה)

המקומית, מקומי, המקומיות, מקומיות

יחידה 10 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: תעודת הזהות של הקטע, תחום חיים של הקטע, שאלות תוכן וכוונה, פירושי מילים, הבעה בכתב – מכתב רשמי.

בתחום התוכן: איכות הסביבה והבנייה "הירוקה". היחידה תעסוק בהבדל שבין בית ירוק לבית רגיל, מה אנו יכולים לעשות בבית שלנו על מנת לצמצם את הפגיעה בסביבה, התלמיד יבין מהי בנייה "ירוקה", במה היא עוסקת ומה חשיבותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – תעודת הזהות של הקטע
- דף עזר - תחום חיים
- דף עזר - מכתב רשמי

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

1. מה הייתם רוצים לדעת על הדמות? לפניכם שאלון: העולם הפנימי של דמות

הקיפו 3 שאלות שהייתם רוצים לקבל עליהן תשובה

הדמות: תומס אדיסון –

ממציא ואיש עסקים אמריקאי

1. מה האייקו (IQ) של הדמות ואיך זה משפיע עליה?

2. מהו הדימיון של הדמות?

3. האם לדמות שיקול דעת והגיון בריא?

4. מהי נקודת המבט של הדמות על החיים?

5. איך הדמות ניגשת לפתור בעיות גדולות?

6. מה הכשרון הגדול ביותר של הדמות?

7. במה אין לדמות כישרון כלל וכלל?

8. מהי ההצלחה הגדולה ביותר בחיי הדמות?

9. מהו הכשלון הצורב ביותר בחיי הדמות?

10. מהי התכונה הטובה ביותר של הדמות?

11. מהי התכונה הגרועה ביותר של הדמות?

בסוף היחידה בדקו: האם קיבלתם תשובה לשאלותיכם.

אוצר המילים של היחידה:

המצאה - מכשיר שהומצא ומהווה חידוש לעומת הכלים שהיו לפניו, או פתרון חדש ובלתי צפוי לבעיה או לקושי בעולם.

פיתוח המצאה - ליצור דבר מקורי יש מאין, להפוך המצאה למשוכללת יותר, מתוחכמת יותר ומתקדמת יותר.

רישום פטנט - זכות משפטית הניתנת על ידי מדינה לבעל המצאה **לזמן קצוב** (בדרך כלל 20 שנה). הזכות המשפטית מאפשרת לבעל פטנט למנוע מאחרים להשתמש בהמצאה. ההמצאה צריכה להיות: חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש תעשייתי ובעלת התקדמות המצאתית.

ניסוי מדעי - ניסיון מבוקר של מדען שנעשה במעבדה כדי לחקור תהליך או תופעה.

האיש שהדליק את האור / מאת: איתי נבו

1. **תומס אדיסון** זכור בזכות המצאת הנורה, אבל תרם לעולם מאות המצאות.
 2. הוא נולד ב 1847 באוהיו. אמו מורה לשעבר, ואביו ניהל מכולת ועסק בנדל"ן*. הוא היה בנם השביעי והצעיר ביותר.
 3. כשהיה בן שבע המשפחה עברה למישיגן, ואת בית הספר היסודי סיים שם כעבור שלושה חודשים בלבד. הוא שאל יותר מדיי שאלות, לכן המורה שלו קבע שהוא אינו מתאים.
 4. אמו לימדה אותו בבית, הוא התעניין בכימיה, וערך ניסויים שונים ומשונים.
 5. בגיל צעיר הוא פתח דוכן עיתונים בתחנת הרכבת, שם התרחש ארוע ששינה את חייו. ילד בן שלוש נפל על המסילה, והוא חילץ אותו בזמן. הילד היה בנו של מפעיל הטלגרף** בתחנה, ובתמורה האב לימד את אדיסון את המקצוע. אדיסון בנה בעצמו מכשיר טלגרף, התאמן, ובגיל 16 נשלח לקנדה כעוזר למפעיל תחנת טלגרף, והפך למפעיל טלגרף מומחה.
 6. כל אותה עת הוא המשיך לבצע ניסויים והמצאות. "רשם פטנט" על המצאה שלו - רשמקול חשמלי, ייסד עם שני חברים חברה למכשירי חשמל שם שכלל ומכר מכונות, ולאחר מכן פתח מעבדה חדשה לבדו.
 7. במעבדה פיתח מערכת תאורה חשמלית, וייחד את כל זמנו לפיתוח נורת ליבון. האור הנורה כזו מופק בתוך ריק (ואקום) בתוכו סליל דקיק של מתכת שעובר בו זרם חשמלי.
 8. אדיסון סבל כל חייו מבריאות לקויה: בילדות היה כמעט חירש, ובשנותיו האחרונות סבל מסוכרת וממחלות נוספות. הלך לעולמו בגיל 84. לזכותו של תומס אדיסון רשימה של 1083 פטנטים.
- * נדל"ן - נכסים הקשורים לקרקע: ראשי תיבות של נְכָסִי דָּלָא נְיָדִי - נכסים שלא ניתן להזיזם
- ** טלגרף - מכשיר להעברת מסרים מילוליים למרחקים ארוכים. **(מתוך: מכון דוידסון)**

11 בפברואר 2017

דף עזר – תעודת הזהות של הקטע

כותרת הקטע

מהי בנייה ירוקה? / מאת: שי אילון

שם הכותב
והתואר שלו

7. בנייה ירוקה היא בנייה שמתחשבת בתנאי האקלים ובתנאי הסביבה בצורה מיטבית. למשל, בניה ירוקה עושה שימוש בשמש לחימום הבית בחורף. כך אדריכלים ירוקים משתמשים בתכנון המבנה כך שהם מנצלים את שינויי הזווית של השמש בין הקיץ והחורף כלפי דרום. תכנון כזה שמתחשב בסביבה נקרא "קיימות".

8. בבנייה ירוקה בונים בצורה שמנצלת אוורור טבעי או חימום, למשל: ארובת אוורור, חממות. כך זה עוזר לחמם את הבית בחורף ומסייע לצרוך פחות אנרגיה לבית.

המקור של הקטע

(מתוך: מגזין אדריכלות, עיצוב, נוף)

5 בדצמבר 2012

תאריך הפרסום

תחום חיים בו עוסק הקטע:

התחום שהטקסט עוסק בו, התחום שהטקסט שייך אליו. דוגמות לתחומי חיים: פסיכולוגיה, גיאוגרפיה, היסטוריה, פוליטיקה, מדע, ביטחון, איכות חיים, תקשורת, כלכלה, חינוך, חברה, בריאות

תעודת הזהות של הקטע:

1. כותרת הקטע היא:

את הקטע כתב/ה:

המקור של הקטע הוא:

הקטע התפרסם בתאריך:

2. הקטע התפרסם בתקופה האחרונה.

המידע בקטע: (סמנו את התשובה הנכונה)

- מתאים רק לתקופה הקדומה שהוא מתאר.
- יתאים גם בעוד 20 שנה.

3. הקטע עוסק בתחום: (סמנו את התשובה הנכונה). היעזרו במילות המפתח ובתעודת זהות של הקטע)

- פוליטיקה
- איכות הסביבה
- מדענים וממצאים
- חקלאות

תוכן וכוונה

4. בפסקה 3 מסופר שתומס אדיסון למד בבית ספר תקופה ממש קצרה. מדוע?

תומס אדיסון למד תקופה ממש קצרה. הוא שאל יותר מדיי שאלות, לכן

5. בפסקה 5 מתואר ארוע. כיצד מוגדר ארוע זה?

6. הסבר במילים שלך מהו הארוע שמתואר בפסקה 5.

הארוע הוא :

מחסן מילים : ילד, נפל, מסילה, חילץ, בזמן

7. בפסקה 6 מוזכרת המצאה נוספת שפיתח תומס אדיסון. מהי?

ההמצאה הנוספת היא :

8. בפסקה 6 מתואר שאדיסון : "שכלל ומכר מכונות". מה פירוש המילה **שכלל**?

(**סמנו את התשובה הנכונה**)

1. עיצב 2. תיקן 3. שיפר 4. שיפץ

9. אילו מילים מבין המילים הבאות הן מילים נרדפות למילה שכלל: (סמנו את

התשובות הנכונות)

1. הרס 2. הפך לטוב יותר 3. קלקל 4. שדרג

10. על פי פסקות 5-7 הסבר במילים שלך: **כיצד הארוע בתחנת הרכבת תרם**

לתומס אדיסון להפוך למדען ולממציא. השלם את החסר:

לאחר שתומס אדיסון הציל את הילד, אביו של הילד שהיה מפעיל
הטלגרף רצה לגמול לו על כך, ולכן

אדיסון בנה בעצמו

בגיל 16 נשלח לקנדה בתפקיד

מאוחר יותר הפך ל

עד אותה עת הוא המשיך לבצע

הוא ייסד עם חברים חברה שבה הוא

ולאחר מכן פתח

במעבדה פיתח

וכך הארוע בתחנת הרכבת "שינה את חייו" של אדיסון,

וסייע לו להפוך למדען ולממציא דגול!

דף עזר – מכתב רשמי - הבעה בכתב

אתם מתעניינים בלימודים בבית ספר מדעי.

אתם מבקשים לברר פרטים על בית הספר ועל תנאי הקבלה.

כתבו מכתב למנהל בית הספר. במכתב ספרו על עצמכם ובקשו פרטים.

אריה כהן
הנוטרים 16

רחובות

1 בינואר

לכבוד
2020

גב' סתי גאולה - מנהלת

בית הספר למדעים "עתיד לוד"

רחוב חיים משה שפירא 33

לוד.

הנדון: בקשת פרטים על בית הספר למדעים

שלום רב,

שמי אריה כהן, לאחר שסיימתי ללמוד במסגרת החינוך האחרונה התחלתי להתעניין בנושא מדעים, וכך שמעתי על בית הספר שלכם.

ברצוני לברר פרטים על בית הספר למדעים "עתיד לוד". אשמח לדעת אילו מגמות נלמדות בבית הספר, והאם ניתן להתקבל מכל אזור השפלה.

נוסף על כך אשמח לפרטים על אופי הלימודים בבית הספר, מהם האתגרים שבית הספר מציב ללומדים והאם יש תוכניות ייחודיות.

בכבוד רב,

אריה כהן

נסחו מכתב משלכם:

פרטי השולח

תאריך

שם הנמען /
מקבל המכתב

הנדון: הנושא
הנדון במכתב

גוף המכתב:
המסר שאנו
רוצים להעביר

ברכה +,
שם המוען /
השולח

משימת סיום : משימת אתגר

11. על פי פסקה 6, אדיסון "רשם פטנט" על ההמצאה. היעזר בהסבר (מופיע גם בתחילת היחידה) וענה על הסעיפים הבאים :

רישום פטנט - זכות משפטית הניתנת על ידי מדינה לבעל המצאה **לזמן קצוב** (בדרך כלל 20 שנה). הזכות המשפטית מאפשרת לבעל פטנט למנוע מאחרים להשתמש בהמצאה. ההמצאה צריכה להיות : חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש תעשייתי ובעלת התקדמות המצאתית.

1. מי מעניק את הזכות לבעל ההמצאה?

2. מה מאפשרת הזכות המשפטית הזאת?

3. מהן 4 התכונות שההמצאה חייבת לעמוד בהן?

(1

(2

(3

(4

יחידה 11 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: שאלות תוכן וכוונה, מבנה הקטע וארגונו קשרים לוגיים,

הבעה בכתב - טופס

בתחום התוכן: מה זאת המצאה? כיצד מפתחים המצאה? מה זה רישום פטנט?

מה זה ניסוי מדעי? הכרות עם ממצאים מפורסים וחשובים. מהי חשיבה

יצירתית המצאתית, וכיצד ניתן לפתח אותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – קשרים לוגיים
- משחק – רביעיות קשרים לוגיים
- משחק – דומינו קשרים לוגיים

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

את אלברט איינשטיין הכרנו ביחידה שעסקה באמנות ממיחזור של חנוך פיבן.
עכשיו נכיר את הדמות לעומק.

5 עובדות על אלברט איינשטיין

1. אמו היתה
פסנתרנית
מחוננת, לכן הוא
ניגן בכינור.

2. הציעו לו לכהן
כנשיא השני של
מדינת ישראל.

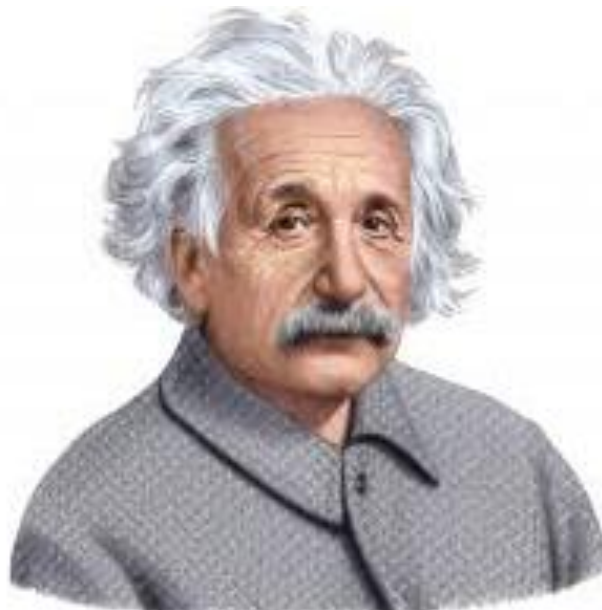
3. הוא אהב לשוט,
למרות שלא ידע
לשחות.

4. שנא לגרוב
גרביים.

5. השמועה אומרת
שהוא נכשל
במתמטיקה –
שמועה לא
נכונה. הוא היה
תלמיד מבריק,
ולא קיבל אף
פעם ציון נכשל
בשום מקצוע.

צילום:

אוצר המילים של היחידה:

המצאה - מכשיר שהומצא ומהווה חידוש לעומת הכלים שהיו לפניו, או פתרון חדש ובלתי צפוי לבעיה או לקושי בעולם.

פיתוח המצאה - ליצור דבר מקורי יש מאין, להפוך המצאה למשוכללת יותר, מתוחכמת יותר ומתקדמת יותר.

רישום פטנט - זכות משפטית הניתנת על ידי מדינה לבעל המצאה **לזמן קצוב** (בדרך כלל 20 שנה). הזכות המשפטית מאפשרת לבעל פטנט למנוע מאחרים להשתמש בהמצאה. ההמצאה צריכה להיות: חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש תעשייתי ובעלת התקדמות המצאתית.

ניסוי מדעי - ניסיון מבוקר של מדען שנעשה במעבדה כדי לחקור תהליך או תופעה.

אלברט איינשטיין/ דוד פולישוק

1. נולד ב 14 במרץ 1879 בדרום גרמניה, למשפחה יהודית מתבוללת* מהמעמד הבינוני. לאביו היה מפעל אלקטרוכימי** קטן, וזה מה שעורר את התעניינותו במדעים.
2. הוא היה תלמיד מצוין, אך שנא את דרך הלימוד בגרמניה שדיכאה את הדמיון ודיכאה את המחשבה היצירתית. הוא עזב את התיכון בגיל 16 והשלים לימודיו התיכוניים והאקדמיים בשווייץ. תוך כדי לימודיו הכיר את מילווה מאריץ' (אשתו). מאוחר יותר המשיך ללמוד לתואר דוקטור, ועבד כמורה למתמטיקה, ולאחר מכן כמומחה טכני במשרד הפטנטים בברן.
3. באותן שנים הגה רעיונות פיזיקליים מבריקים ומקוריים, ופרסם מאמרים חשובים בנושאים: האור, מולקולות, הזמן והמרחב. כך הפך להיות "אבי תורת היחסות" ו"אבי תורת הקוונטים". עבד כמרצה באוניברסיטת ברן, ולאחר מכן כפרופסור במספר אוניברסיטאות. לבסוף עמד בראש המכון לפיסיקה, ונבחר לחבר באקדמיה הפרוסית למדעים.
4. ב 1921 זכה בפרס נובל לפיסיקה וזה היה אישור סופי לגאונותו. דמותו היתה ייחודית, כשל פרופסור מפוזר, גם כי היה מופיע בציבור ללא גרביים. דעותיו היו אנטי מלחמתיות, הוא היה צנוע, בעל הומור עצמי, ולכן ראו בו דמות ייצוגית נערצת. הוא תמיד התייחס בגאווה למוצאו ולעמו.
5. הוא נפטר ב 1955 כשהוא בן 76. גופתו נשרפה ואפרו פוזר, אבל מוחו נשמר ונחקר על ידי רופאים ונוירולוגים. הוא השאיר מורשת מדעית עצומה, והשפעתו על הפיזיקה המודרנית גדולה משל כל מדען אחר, לכן התפרסם בעולם כולו כגאון הדור, פניו מוכרות לכל, ופועלו הוא השראה.

* מתבוללת - קשרים משפחתיים עם מי שאינם יהודים.

** אלקטרוכימי - תגובות כימיות בהן מתרחשת תגובה בין מוליך חשמלי לבין מוליך אחר כמו למשל בסוללה.

(מתוך: אסטרופדיה)

8 בדצמבר 2009

תוכן וכוונה

1. בפסקה 2 כתוב שאיינשטיין עזב את התיכון בגיל 16 כי שנא את דרך הלימוד בגרמניה. **כתבו מה לא אהב איינשטיין בדרך הלימוד? (2 פריטים)**

2. בפסקה 4 מתוארת דמותו הייחודית של איינשטיין. כיצד מתואר **המראה** של איינשטיין?

3. בפסקה 4 מצוינות 3 תכונות הקשורות לאישיותו של איינשטיין. מהן?

(1)

(2)

(3)

4. על פי פסקה 5 - מדוע התפרסם איינשטיין כגאון הדור?

מחסן מילים : התפרסם, גאון הדור, מורשת מדעית, השפעתו, פיזיקה מודרנית

מבנה הקטע וארגונו

5. על פי פסקה 3 - השלימו מה איינשטיין עשה? (היעזרו במחסן תשובות)

מחסן תשובות

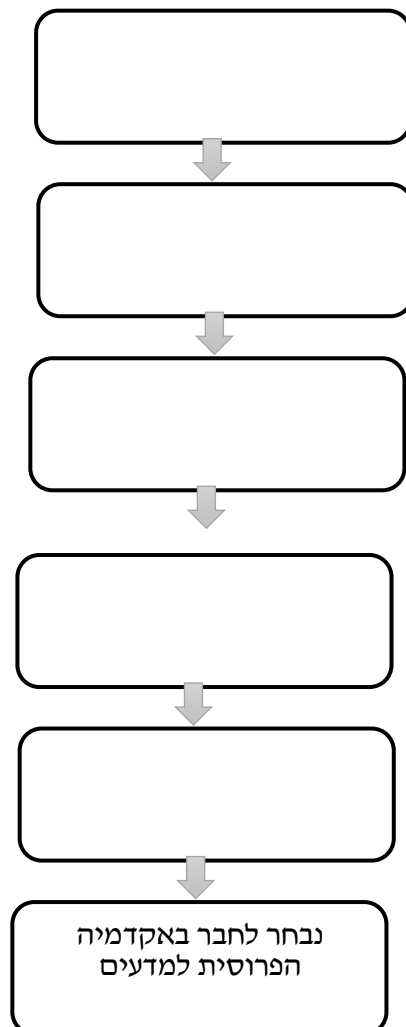
• עבד כפרופסור במספר אוניברסיטאות.

• עמד בראש המכון לפיסיקה

• פרסם מאמרים חשובים

• הגה רעיונות פיזיקליים

• עבד כמרצה באוניברסיטת ברן

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

סוג הקשר	מילות קישור אפייניות
סיבה	כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...
ניגוד	אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך
תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)	לכן, על כן, כדי, בשביל
תוספת	ו, גם, נוסף, כמו כן
השוואה	כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...
זמן	כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך
הדגמה	לדוגמה, למשל
פירוט	כלומר

6. בפסקה 2 כתוב : הוא היה תלמיד מצוין, **אך** שנא את דרך הלימוד בגרמניה".
המילה "**אך**" היא מילה של :

- סיבה
- הדגמה
- ניגוד

7. בפסקה 4 כתוב: "דמות... נערצת". המילה "נערצת" באה
מהמילה

• עצר

• ערצ

טופס בקשה לעבודה כמרצה באוניברסיטה

פרטים אישיים				
מס זהות (9 ספרות)	שם משפחה	שם פרטי	תאריך לידה	עובד סמן X קבוע ☐ זמני ☐
כתובת פרטית				
רחוב	מספר	עיר	מיקוד	מספר טלפון
מין סמן X	מצב משפחתי סמן X			השכלה סמן X
זכר ☐ נקבה ☐	רווק/ה ☐ נשוי/אה ☐ גרוש/ה ☐ אלמן/ה ☐			תיכונית ☐ לימודי תעודה ☐ תואר I ☐ תואר II ☐

תאריך

חתימה

משימת סיום

לפניך משפטים מתוך הטקסט. בחר מילת קישור מתאימה ממחסן מילות הקישור, ושבץ במשפט.

מחסן מילות קישור:

ולאחר מכן, ואחר כך, כי, אך, לכן

דוגמה:

איינשטיין פרסם מאמרים חשובים, לכן הפך להיות "אבי תורת היחסות".

- הוא היה תלמיד מצוין, _____ שנה את דרך הלימוד בגרמניה
- הוא השלים את לימודיו בשוייץ, _____ עזב את התיכון בגיל 16
- הוא הכיר את מילוה, _____ המשיך ללמוד לתואר דוקטור
- הוא עבד כמרצה באוניברסיטה, _____ עבד כפרופסור במספר אוניברסיטאות
- הוא היה צנוע, _____ ראו בו דמות ייצוגית נערצת.

יחידה 12 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: מבנה הקטע וארגונו, קשרים לוגים, שאלות תוכן וכוונה, מילים במילון, הבנת לשון הקטע, הבעה בכתב – מכתב רשמי בתחום התוכן: מה זאת המצאה? כיצד מפתחים המצאה? מה זה רישום פטנט? מה זה ניסוי מדעי? הכרות עם ממצאים מפורסמים וחשובים. מהי חשיבה יצירתית המצאתית, וכיצד ניתן לפתח אותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר - קשרים לוגים
- משחק – רביעיות קשרים לוגים
- משחק – דומינו קשרים לוגים
- דף עזר - מילה במילון

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

ביחידות הקודמות הכרנו את הממציאים: תומס אדיסון ואלברט איינשטיין

כעת נלמד

איך להמציא המצאות ולגלות רעיונות חדשים?

מהי בכלל חשיבה המצאתית?

מי לא נתקל בבעיות?

כשיש לנו בעיה אנחנו מנסים לחשוב על פתרון לבעיה.

מה דעתך על מעבר חצייה נייד מתגלגל שיתלווה אליך לכל מקום ותוכל לפרוס אותו בעת חציית הכביש?

מעבר חצייה נייד הוא דוגמה לחשיבה יצירתית.
לימוד יצירתיות אינו שונה מלימוד מתמטיקה, ספורט או כל תחום אחר.
הכשרון הטבעי משתפר על ידי אימון ובאמצעות שימוש בטכניקות שונות.

לפניך מוצר: כוס שתייה

אילו תכונות אפשר לשנות בכוס?

מה דעתכם על ההמצאה:

כוס חד פעמית בצורת קונוס לשתייה חמה?

מהם היתרונות?

מהם החסרונות?

אוצר המילים של היחידה:

כישרון – אדם בעל יכולת גבוהה בתחום כלשהו.

תגליות – מציאת דבר חדש, חשיפה.

המצאות – רעיון חדש, מכשיר שהומצא והוא חידוש לעומת הכלים שהיו לפניו.

נקודת מבט – הסתכלות, גישה, דעה, עמדה

יצירתיות – בעל כושר יצירה מפותח, יכולת להמציא ולפתח רעיונות מקוריים.

תבנית חשיבה – צורה או מבנה של חשיבה

תיאוריה – רעיון, הנחה

תהליך – סדר פעולות, דרך פעולה כדי להגיע לתוצאה הרצויה. התפתחות הדרגתית.

חשיבה יצירתית המצאתית / רקפת תבור

1. חשבתם שיצירתיות זה עניין של השראה* או כישרון מולד? מתברר שלא בהכרח. נכון שהיו בהיסטוריה תגליות והמצאות בהשראת חלומות, אבל בשנים האחרונות פותחו גם שיטות שעוזרות לבחון בעיה מנקודת מבט יצירתית יותר.
2. אחת השיטות נקראת "חשיבה המצאתית שיטתית". ראשיתה בסוף שנות ה-40 של המאה הקודמת, כשגנריך אלטשולר, יהודי רוסי, חקר מאות אלפי פטנטים וגילה 40 תבניות חשיבה משותפות שעומדות מאחורי כולן. הוא איחד את 40 התבניות האלו לשיטה של תיאוריה לפתרון משימות הקשורות בהמצאות.
3. אחד העקרונות של השיטה נקרא עיקרון ההחסרה. למשל, מכונית, מה יקרה אם נוציא ממנה את המנוע? האם נצליח לייצר משהו חדש שמסוגל לעשות דברים שלא חשבנו עליהם קודם, או שאולי נפתח משהו שעושה דברים דומים אבל ביעילות גדולה יותר? כלומר, ניקח מערכת שעובדת, מוצר, תהליך או שירות, ונסתכל על כלל המרכיבים שבו. נשאל מה יקרה אם ניקח את אחד המרכיבים החשובים ביותר בו (לא מרכיבים שוליים או זניחים) ונוציא אותו מהמערכת?
4. דוגמה טובה לכך היא משקפיים. הם מורכבים מעדשות, שעוזרות לנו לראות טוב יותר, וממסגרת שמייצבת אותן. מה יקרה אם נוריד את המסגרת? איך יוכלו העדשות להתמקם במקום ובזווית הנכונה? מתברר שהן יוכלו. בשנות ה-60 פותחו עדשות המגע. מאז רבים מאתנו בוחרים ליהנות מהעדשות בלי המסגרת המסורבלת.

*השראה – השפעה רוחנית

(מתוך: אתר יוצאת לאור)

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

מבנה הקטע וארגונו

1. בפסקה 1 כתוב: "... היו בהיסטוריה תגליות והמצאות בהשראת חלומות, אבל בשנים האחרונות פותחו גם שיטות..." המילה "אבל" היא מילה של:

- סיבה
- זמן
- ניגוד

2. בפסקה 3 כתוב: " למשל, מכונית, מה יקרה אם נוציא ממנה את המנוע?" המילה "למשל" היא מילה של:

- הדגמה
- ניגוד
- תוספת

3. איזו פסקה עוסקת בשיטה שפיתח גנריך אלטשולר?

4. איך נקראת השיטה שפיתח גנריך אלטשולר?

5. כיצד גנריך אלטשולר פיתח את השיטה?

6. על פי פסקה 3, מהי הדוגמה ומהן השאלות שנשאלות לגבי אותה דוגמה?

7. מהו "עקרון ההחסרה", על פי פסקה 3. השלם

"עקרון ההחסרה" הוא להוציא מתוך _____ ,

מוצר, _____ או _____ את אחד

_____ ביותר בו ולבדוק אם נצליח לייצר משהו

חדש שמסוגל לעשות _____ עליהם קודם.

מחסן מילים :

דברים שלא חשבנו, המרכיבים החשובים, מערכת שעובדת, תהליך או שירות

8. על פי פסקה 4 – איזו המצאה מובאת כדוגמה?

9. על פי פסקה 4 – מהן 2 השאלות שמוזכרות כהתלבטות הממציאים?

(1

(2

כיצד מחפשים משמעות של מילה במילון

המילון מסודר לפי **צורת היסוד** של המילים.
לא נמצא במילון את המילה השלֵחֶנֶת (באות ה).
צורת היסוד – שֵׁלַחַן , ולכן נחפש באות ש.
לא נמצא במילון את הפועל תַעֲבֹדוּ (באות ת).
צורת היסוד – עָבַד, ולכן נחפש באות ע.

צורת היסוד של המילה היא הצורה הבסיסית שלה, ללא נטייה וללא תוספות.

המילה שאני מחפש	צורת יסוד	אות	הערות
בְּגָדִים	בָּגַד	ב	
מַעֲבָדוֹת	מַעֲבָדָה	מ	
הַמְקָצוּעַ	מְקָצוּעַ	מ	
הַזְכִּירוּ	הִזְכִּירוּ	ה	בפועל - צורת "הוא" בעבר (עבר נסתר)
וּשְׂרִידָה	שָׂרִיד	ש	מורידים את ו' החיבור, את כינוי השייכות ואת הריבוי

הבנת לשון הקטע

10. המילה "פותחו" (פסקה 1) באה מן המילה :

• פתח

• פחת

11. בפסקה 2 מופיעה המילה "התבניות".

מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

התבנית , תבנית , התבניות , תבניות

12. בפסקה 3 מופיעה המילה "המרכיבים".

מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

המרכיבים , מרכיבים , מרכיב , המרכיב

משימת סיום – הבעה בכתב – מכתב רשמי

על פי פסקה 4, יש לכם רעיון להסרת מסגרת המשקפיים. רשמו מכתב לרשות הפטנטים שבו תספרו על הרעיון שלכם.

היעזרו בדוגמה המצורפת.

רשמו את המכתב שלכם בדגם שמופיע לאחר הדוגמה.

דף עזר – מכתב רשמי - הבעה בכתב

אתם מתעניינים בלימודים בבית ספר מדעי.

אתם מבקשים לברר פרטים על בית הספר ועל תנאי הקבלה.

כתבו מכתב למנהל בית הספר. במכתב ספרו על עצמכם ובקשו פרטים.

אריה כהן
הנוטרים 16

רחובות

1 בינואר

לכבוד
2020

גב' סתי גאולה - מנהלת

בית הספר למדעים "עתיד לוד"

רחוב חיים משה שפירא 33

לוד.

הנדון: בקשת פרטים על בית הספר למדעים

שלום רב,

שמי אריה כהן, לאחר שסיימתי ללמוד במסגרת החינוך האחרונה התחלתי להתעניין בנושא מדעים, וכך שמעתי על בית הספר שלכם.

ברצוני לברר פרטים על בית הספר למדעים "עתיד לוד". אשמח לדעת אילו מגמות נלמדות בבית הספר, והאם ניתן להתקבל מכל אזור השפלה.

נוסף על כך אשמח לפרטים על אופי הלימודים בבית הספר, מהם האתגרים שבית הספר מציב ללומדים והאם יש תוכניות ייחודיות.

בכבוד רב,

אריה כהן

נסחו מכתב משלכם:

פרטי השולח

תאריך

שם הנמען /
מקבל המכתב

הנדון: הנושא
הנדון במכתב

גוף המכתב:
המסר שאנו
רוצים להעביר

ברכה +,
שם המוען /
השולח

יחידה 13 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: קשרים לוגים, מבנה הקטע וארגונו, מילים במילון, הבנת לשון הקטע, הבעה בכתב – מכתב רשמי בתחום התוכן: מה זאת המצאה? כיצד מפתחים המצאה? מה זה רישום פטנט? מה זה ניסוי מדעי? הכרות עם ממצאים מפורסמים וחשובים. מהי חשיבה יצירתית המצאתית, וכיצד ניתן לפתח אותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – קשרים לוגים
- משחק – רביעיות קשרים לוגים
- משחק – דומינו קשרים לוגים
- דף עזר – מילה במילון

- דף עזר – מכתב רשמי

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

את גולדה מאיר הכרנו ביחידה שעסקה באמנות ממיחזור של חנוך פיבן.
עכשיו נכיר את הדמות לעומק.

5 עובדות על גולדה מאיר

6. עבדה ב"סולל בונה"
כקופאית במשרה חלקית.
להשלמת הכנסה עבדה
במשרה נוספת ככובסת בגן
הילדים של בתה.
7. ככל שהצליחה יותר במפלגה,
כך התפוררו נישואיה
והשניים נפרדו, אך מעולם
לא התגרשו.
8. נעלי גולדה שהפכו לסמל היו
נעליים שהיא נעלה כי היתה
לה מחלת ורידים.
9. היא חלתה בסרטן ונכנסה
לסדרת טיפולים בסודי
סודות. המחלה נבלמה,
ופרצה שוב אחרי שנים,
ולבסוף היא נפטרה ממחלת
הסרטן.
10. הצוואה שלה היתה
"להימנע מהספדים וקריאת
איזשהו דבר על שמי" –
צוואה שלא נענתה.

צילום:

אוצר המילים של היחידה:

להגר – לעבר לחיות במדינה אחרת.

להתמנות – הצבה בתפקיד, או במשרה.

לכהן – למלא תפקיד.

לפעול – לנקוט צעדים להשגת מטרות ברורות, דרך פעולה.

להבחר – ניצחון בהצבעה. המועמדות לתפקיד התקבלה בהליך דמוקרטי.

גולדה מאיר

5. נולדה ב- 1898 בקייב, אוקראינה. כשהייתה בת 8 היגרה עם משפחתה המסורתית לארצות הברית. בבית הספר היסודי בלטה בכושר המנהיגות שלה, ואף ארגנה סיוע לתלמידות עניות כדי לרכוש להן ספרי לימוד.
6. היא רצתה ללמוד בבית ספר תיכון, אך הוריה חשבו שהיא יכולה להסתפק בבית ספר יסודי. בתגובה לכך היא ברחה מהבית לבית אחותה הגדולה שם נחשפה לפעילות פוליטית והצטרפה למפלגת "פועלי ציון" ששאפה לחברה שיוויונית. שם גם פגשה את בעלה לעתיד - מוריס. בשנת 1921 עלתה לארץ ישראל.
7. פעלה במחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, גייסה כספים, והיתה הנציגה הרשמית הראשונה של ישראל במוסקווה לאחר הקמת המדינה.
8. בראשית 1949 מונתה לשרת העבודה, וכיהנה בתפקיד זה 7 שנים. אלו היו שנים בהן הגיעו לארץ ישראל מאות אלפי עולים. היא התאמצה לצמצם את האבטלה ולשלב את העולים בשוק העבודה, וגם הובילה את "המוסד לביטוח לאומי" - שמבטיח הכנסה לאזרחים שאינם יכולים לעבוד.
9. ב 1956 מונתה לשרת החוץ, הרחיבה את קשרי החוץ עם מדינות באסיה ובאפריקה, וכיהנה בתפקיד זה 10 שנים.
10. בפברואר 1969 נבחרה לראשת ממשלת ישראל. בשנים הראשונות של כהונתה היתה פריחה כלכלית חברתית, אך קשה מבחינה בטחונית. מצרים פתחה במלחמת התשה בגבול הדרומי וחיילים רבים נפגעו.
11. היא הושפעה קשה מתוצאות המלחמה וחצי שנה לאחר המלחמה, בניגוד לדעת חבריה בהנהגה, התפטרה מאיר מראשות הממשלה.

(מתוך: אתר "גלים")

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

מבנה הקטע וארגונו

7. בפסקה 2 כתוב: "היא רצתה ללמוד בבית ספר תיכון, אך הוריה..."
המילה "אך" היא מילה של:

- סיבה
- ניגוד
- פירוט

8. בפסקה 6 כתוב: "היתה פריחה כלכלית חברתית, אך קשה מבחינה בטחונית".
המילה "אך" היא מילה של:

- הדגמה
- ניגוד
- תוספת

9. איזו פסקה עוסקת ברצון ההורים של גולדה בהקשר ללימודיה.
פסקה מספר:

בסס את תשובתך: צטט את המשפט מהפסקה:

כיצד מחפשים משמעות של מילה במילון

המילון מסודר לפי **צורת היסוד** של המילים.
 לא נמצא במילון את המילה השלֵחָנוֹת (באות ה).
 צורת היסוד – שֵׁלַחַן , ולכן נחפש באות ש.
 לא נמצא במילון את הפועל תַעֲבְדוּ (באות ת).
 צורת היסוד – עָבַד, ולכן נחפש באות ע.

צורת היסוד של המילה היא הצורה הבסיסית שלה, ללא נטייה וללא תוספות.

המילה שאני מחפש	צורת יסוד	אות	הערות
בְּגָדִים	בָּגַד	ב	
מַעֲבָדוֹת	מַעֲבָדָה	מ	
הַמְקָצוּעַ	מְקָצוּעַ	מ	
הַזְכִּירוּ	הִזְכִּירוּ	ה	בפועל - צורת "הוא" בעבר (עבר נסתר)
וּשְׂרִידָה	שָׂרִיד	ש	מורידים את ו' החיבור, את כינוי השייכות ואת הריבוי

הבנת לשון הקטע

4. המילה "בלטה" (פסקה 1) באה מן המילה :

• בלט

• לבט

5. בפסקה 4 מופיעה המילה "העולים".

מה היא המילה שתחפשו במילון? (היעזרו במחסן תשובות)

העולה , עולה , עולים , העולים

משימת סיום – הבעה בכתב – מכתב רשמי

יש לכם חוב כספי ל"מוסד לביטוח לאומי" שבאזור מגוריכם.
כתבו מכתב בו אתם מבקשים לחלק את החוב לתשלומים.
הסבירו את הסיבה לבקשתכם.
בדוגמה המצורפת.

רשמו את המכתב שלכם בדגם שמופיע לאחר הדוגמה.

דף עזר – מכתב רשמי - הבעה בכתב

אתם מתעניינים בלימודים בבית ספר מדעי.

אתם מבקשים לברר פרטים על בית הספר ועל תנאי הקבלה.

כתבו מכתב למנהל בית הספר. במכתב ספרו על עצמכם ובקשו פרטים.

אריה כהן
הנוטרים 16

רחובות

1 בינואר

לכבוד
2020

גב' סתי גאולה - מנהלת

בית הספר למדעים "עתיד לוד"

רחוב חיים משה שפירא 33

לוד.

הנדון: בקשת פרטים על בית הספר למדעים

שלום רב,

שמי אריה כהן, לאחר שסיימתי ללמוד במסגרת החינוך האחרונה התחלתי להתעניין בנושא מדעים, וכך שמעתי על בית הספר שלכם.

ברצוני לברר פרטים על בית הספר למדעים "עתיד לוד". אשמח לדעת אילו מגמות נלמדות בבית הספר, והאם ניתן להתקבל מכל אזור השפלה.

נוסף על כך אשמח לפרטים על אופי הלימודים בבית הספר, מהם האתגרים שבית הספר מציב ללומדים והאם יש תוכניות ייחודיות.

בכבוד רב,

אריה כהן

נסחו מכתב משלכם:

פרטי השולח

תאריך

שם הנמען /
מקבל המכתב

הנדון: הנושא
הנדון במכתב

גוף המכתב:
המסר שאנו
רוצים להעביר

ברכה +,
שם המוען /
השולח

יחידה 14 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: שאלות תוכן וכוונה, קשרים לוגים, הבעה בכתב - טופס בתחום התוכן: איכות הסביבה והבנייה "הירוקה". היחידה תעסוק בהבדל שבין בית ירוק לבית רגיל, מה אנו יכולים לעשות בבית שלנו על מנת לצמצם את הפגיעה בסביבה, התלמיד יבין מהי בנייה "ירוקה", במה היא עוסקת ומה חשיבותה.

מטרות הלמידה וההוראה:

- הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.
- הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.
- הבנה של טקסט.
- הרחבת אוצר מילים.
- הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.
- מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.
- שיפור מיומנויות הכתיבה.
- הקניית מיומנויות למידה.
- גיוון בדרכי ההוראה למידה.

חומרי עזר

- דף עזר – קשרים לוגים
- משחק – רביעיות קשרים לוגים
- משחק – דומינו קשרים לוגים
- דף עזר – מילים קשות

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

איך נולד האייפון?

סטיב ג'ובס, ממציא האייפון, שנא ידיד של אשתו.

הידיד עבד בחברה מתחרה (מיקרוסופט) שם המציאו את הטאבלט המיושן

שהצריך שימוש באמצעות עט מיוחד שנקרא "סטיילוס"

סטיב ג'ובס אמר שהסטיילוס גרוע כי אנשים מאבדים אותו כל הזמן, וגם כי

סטיילוסים "הם אידיאליים" הוא אמר:

"אנחנו נולדנו עם 10 סטיילוסים" - ונופף באצבעות.

וכך נולדו מכשירי המגע באמצעות האצבעות: אייפון, אייפד.

אוצר המילים של היחידה:

המצאה - מכשיר שהומצא ומהווה חידוש לעומת הכלים שהיו לפניו, או פתרון חדש ובלתי צפוי לבעיה או לקושי בעולם.

פיתוח המצאה - ליצור דבר מקורי יש מאין, להפוך המצאה למשוכללת יותר, מתוחכמת יותר ומתקדמת יותר.

רישום פטנט - זכות משפטית הניתנת על ידי מדינה לבעל המצאה **לזמן קצוב** (בדרך כלל 20 שנה). הזכות המשפטית מאפשרת לבעל פטנט למנוע מאחרים להשתמש בהמצאה. ההמצאה צריכה להיות: חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש תעשייתי ובעלת התקדמות המצאתית.

ניסוי מדעי - ניסיון מבוקר של מדען שנעשה במעבדה כדי לחקור תהליך או תופעה.

סטיב ג'ובס

1. סטיבן פול ג'ובס (1955-2011) נולד בשנת 1955, ואת שנות ילדותו העביר עם משפחתו המאמצת בקליפורניה שבארצות הברית.
 2. ב- 1976 ייסד סטיב ג'ובס את חברת אפל עם חברו מהתיכון סטיב ווזניאק. הוא שימש כמנכ"ל החברה, והיה אחד האנשים המשפיעים על עולם המחשבים כולו.
 3. אפל היא אחת החברות הראשונות בעולם אשר עסקו בייצור מחשבים אישיים וסטיב ג'ובס בזכות הכריזמטיות* הרבה, היצירתיות והחדשנות התמידית שלו הצליח לשרוד מעל לשלושים שנה בשוק שהפך תחרותי במיוחד במהלך השנים תוך שהוא יוצר לעצמו קהילת תומכים רחבה בכל רחבי העולם.
 4. בזכות אפל מחשבים, החברה שהקים, צצו לעולמנו כמה מהרעיונות המוצלחים ביותר בשוק הטכנולוגיה והמחשבים למשל: הדיסקט, פיתוח של ה-USB ותקן ה-Wi-Fi, פיתוח וייצור מחשבי המקינטוש, נגני ה-iPod, טלפוני ה-iPhone וטאבלט ה-iPad. החברה גם הקימה את חנות המוזיקה iTunes. סטיב ג'ובס חידש יותר מכל אחד אחר בתחום הסמארטפונים.
 5. ג'ובס אובחן כחולה סרטן הלב לב בשנת 2003 ומצבו הבריאותי הוא זה שהוביל לפרישתו בשנת 2011 מתפקיד מנכ"ל אפל. בחמישה באוקטובר 2011, יממה בלבד לאחר שהשיקה חברת אפל את מכשירה המתקדם iPhone 4S, נפטר ג'ובס לאחר מאבקו הממושך במחלת הסרטן.
- *כריזמטיות - קסם אישי וכושר מנהיגות טבעי.

(מתוך: דה-מרקר)

8 בדצמבר 2009

תוכן וכוונה

1. על פי פסקה 1, היכן גדל סטיב ג'ובס?

2. על פי פסקה 1 - כמה שנים חי סטיב ג'ובס, באיזה גיל נפטר?

3. השלם על פי פסקה 2

ב 1976

עם חברו מהתיכון

הוא שימש

והיה

4. על פי פסקה 3 - מהי חברת אפל?

5. על פי פסקה 3 - מהן 3 התכונות המתארות את סטיב גובס?

(1

(2

(3

6. הסבר במילים שלך מהי התכונה: "חדשנות" המוזכרת
בפסקה 3?

7. על פי פסקה 4, מדוע לדעתך מייחסים לסטיב ג'ובס את החדשנות?

8. על פי פסקה 5, מדוע פרש סטיב ג'ובס מתפקידו כמנכ"ל חברת אפל?

9. מהו המכשיר האחרון שאפל השיקה סמוך למותו של סטיב ג'ובס?

דף עזר – קשרים לוגיים

מילות הקישור - הקשרים הלוגיים - מחברים בין חלקי הטקסט השונים : מילים, משפטים, פסקות.

מילות קישור אפייניות	סוג הקשר
כי, בגלל, מפני..., משום ש..., כיוון ש..., הודות ל...	סיבה
אך, אבל, לעומת זאת, בניגוד ל..., להפך	ניגוד
לכן, על כן, כדי, בשביל	תכלית/תוצאה (לאיזו מטרה)
ו, גם, נוסף, כמו כן	תוספת
כמו, בדומה ל..., בהשוואה ל...	השוואה
כאשר, כש, לפני, אחרי, בזמן ש..., לאחר ש..., אחר-כך, בינתיים, עד ש..., מאז, מיד, קודם בהמשך	זמן
לדוגמה, למשל	הדגמה
כלומר	פירוט

10. בפסקה 4 כתוב: "...צצו לעולמנו כמה מהרעיונות המוצלחים ביותר בשוק הטכנולוגיה והמחשבים למשל: הדיסקט, פיתוח של ה-USB ותקן ה-Wi-Fi..."

המילה "למשל" היא מילה של:

- סיבה
- הדגמה
- ניגוד

11. בפסקה 4 כתוב: "דמות... פיתוח".
המילה "פיתוח" באה מהמילה

- פחת
- פתח

משימת סיום

12. מלאו את הטופס - טופס בקשה לעבודה בחברת "אפל"

פרטים אישיים				
מס זהות (9 ספרות)	שם משפחה	שם פרטי	תאריך לידה	עובד סמן X □ קבוע □ זמני
כתובת פרטית			מספר טלפון	
רחוב	מספר	עיר	מיקוד	
מין סמן X	מצב משפחתי סמן X			נסיון בהיי טק סמן X
זכר □ נקבה □	רווק/ה □ נשוי/אה □ גרוש/ה □ אלמן/ה □	אין ניסיון □ ניסיון של שנה □ ניסיון של חמש שנים ומעלה □ ניסיון כבכיר בהיי טק □		

תאריך

חתימה

יחידה 15 - לתלמיד

יחידת הלימוד עוסקת:

בתחום הלשוני בנושאים: שאלות תוכן וכוונה

בתחום התוכן: אישים חשובים. הכרות עם חייהם ופועלם. כיצד אישיות הופכת להיות חשובה? מה זה להתמנות לתפקיד ולכהן בו? כיצד מייסדים חברה? כיצד פועלים למען מטרות? מה זאת השקה? כיצד נבחרים? מה זה לאבחן בעיה?

מטרות הלמידה וההוראה:

- **הלומד במרכז, התאמת חומרי הלמידה לצרכיו וליכולותיו.**
- **הקניית מושגי יסוד בהבנת הנקרא: שטף קריאה לשם שיפור הבנה.**
- **הבנה של טקסט.**
- **הרחבת אוצר מילים.**
- **הקניית מושגי יסוד בתחום התוכן.**
- **מענה לשאלות בעלות מידע גלוי או סמוי.**
- **שיפור מיומנויות הכתיבה.**
- **הקניית מיומנויות למידה.**
- **גיוון בדרכי ההוראה למידה.**

ביחידת הלימוד הלומד יבין:
כיצד לענות על שאלות תוכן וכוונה.

מקרא סימנים:

✓ מידע – מסומן באייקון ינשוף

✓ משימה – מסומנת באייקון עפרון -
ביחידות למורה המשימות לתלמיד מלוות
בתשובות

✓ הסבר / דף עזר – מסומן באייקון זכוכית
מגדלת

✓ סיכום ליחידת הלימוד – מסומנת באייקון
איש "וי"

✓ המשימות מחולקות ל- 3 רמות – כל רמה
מסומנת בכוכבית

* / ** / ***

הצעה לפתיחת יחידת הלימוד

את בוב מארלי הכרנו ביחידה שעסקה באמנות ממיחזור של חנוך פיבן.

עכשיו נכיר את הדמות לעומק.

5 עובדות על בוב מארלי

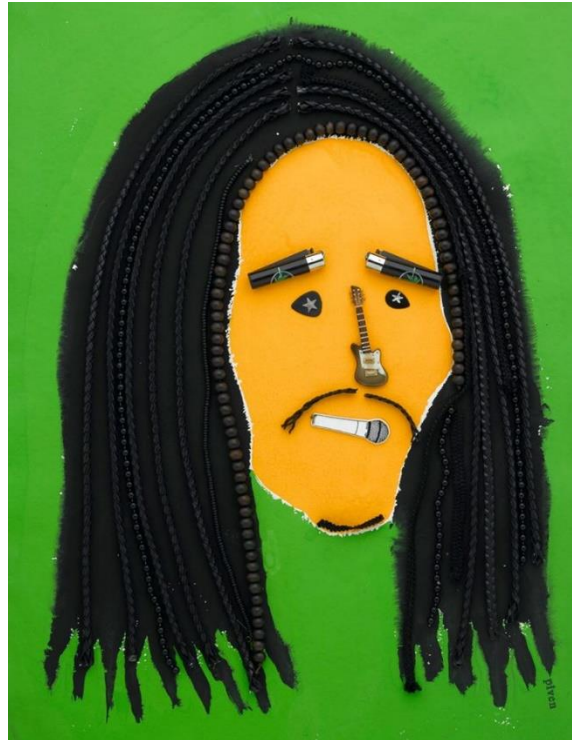
11. הוא נולד בחודש פברואר, אבל לאימו לקח חודשיים לרשום אותו, לכן בתעודת הלידה רשום שנולד באפריל.

12. אחד משיריו הוא ההמנון הבלתי רשמי של זימבבואה.

13. השיר הגדול ביותר שלו Iron Lion Zion לא התפרסם בימי חייו, והתגלה 11 שנים לאחר מותו.

14. הוא אחד משלושת המשוררים הגדולים בעולם.

15. הוא לא נקבר לבדו: לצד גופתו הונחו ספר תנ"ך והגיטרה שלו.

צילום:

אוצר המילים של היחידה:

מכונה – מתן שם לפי תכונה, איפיון.

מסר – רעיון מרכזי.

רגאיי – סגנון מוזיקלי שמקורו בג'מייקה.

רתך – עוסק בהתכת מתכות ובחיבורן.

מפיק - אדם שמוציא לפועל פרויקט על כל היבטיו, מבצע פרויקט מורכב.

סינגל – שיר בודד שיוצא כדי לקדם מכירות או לשווק אומן.

ראסטפארי – תנועה דתית-תרבותית שמקורה בג'מייקה.

לזנוח – לעזוב, לנטוש, לוותר על.

לאבחן – לזהות מחלה על סמך בדיקה, לאתר בעיה.

צאצאים – ילדים / ילדות

בוב מארלי

1. שמו המלא: נסטה רוברט מארלי. הוא מכונה "שליח" כי זה גם פירוש שמו "נסטה", או "מלך הרגאיי". הוא מעביר בשיריו את המסר להתאחד ולהאזין. במהלך חייו הוביל את מוסיקת הרגאיי אל לבם של רבים.
2. הוא נולד ב 1945 בצפון ג'מייקה לאמא נוצריה ולאבא ג'מייקני. אביו חי רחוק, והם התראו לעיתים רחוקות. בשל קשיי פרנסה אמו של מארלי השאירה אותו עם משפחה בכפר, ונסעה לעבוד בעיר כעוזרת בית.
3. בגיל 13 בית הספר שלמד בו נסגר, והוא החל לעבוד כרתך, ולא שב עוד ללמוד. החל להסתובב בשכונה והיה ידוע כעושה צרות. באותה תקופה החל ליצור מוזיקה, שעד אז הייתה עבורו תחביב בלבד. התחיל להופיע בלילות במועדונים ובמופעי כשרונות בעיר.
4. ב 1962 חתם על חוזה עם מפיק מקומי והקליט את שני הסינגלים הראשונים שלו. שנה לאחר מכן הקים להקה ששינתה את שמה מספר פעמים. הם הצליחו להיות בין העשירייה המובילה במצעד השירים השנתי של ג'מייקה.
5. באותה תקופה הצטרף מארלי לתנועת הראסטפארי והחל לגדל את שערו בסגנון שהפך עם הזמן להיות סימן ההיכר שלו, הראסטות.
6. הלהקה עברה גלגולים שונים, ולבסוף התפרקה, ומארלי המשיך להקליט ולהופיע כאשר הוא כותב ומלחין את רוב שיריו.
7. בדצמבר 1976 ירו בו אלמונים, יומיים לפני הקונצרט שאירגן ראש ממשלת ג'מייקה בניסיון לפייס בין שתי קבוצות פוליטיות שנלחמו במדינה. למרות פציעתו הופיע כמתוכנן. הקליע פגע בחזהו, בסמוך לבית השחי, ולא הוצא מגופו מעולם.
8. זמן קצר לאחר הירי עזבו מארלי ומשפחתו את ג'מייקה ועברו לבריטניה שם הוציא מספר אלבומים. האלבום "אקסודוס" זכה להצלחה רבה.

9. בזמן ששהה בלונדון התיידד עם בן משפחת מלוכה אתיופית, אפסה ווסן. זה העניק לו טבעת שהייתה שייכת לאביו, ומארלי ענד את הטבעת כל חייו ואף נקבר עימה.
10. מארלי לא זנח את פעילותו הפוליטית למען ג'מייקה ואפריקה, והוא הופיע שם בקונצרטים שמטרתם לאחד את קבוצות האזרחים הנלחמות זו בזו.
11. ביולי 1977 אובחנה אצלו מחלת סרטן מלנומה בבוהן כף הרגל. הוא סרב לקטוע את האצבע בשל אמונה דתית שהגוף צריך להישאר שלם, לכן מצבו הרפואי הידרדר והוא התמוטט במהלך ריצת כושר. הסרטן התפשט בגופו ונותרו לו רק חודשים ספורים לחיות.
12. ב 11 במאי 1981 הוא נפטר, כשהוא בן 36 בלבד. מותו הפתיע את רוב מעריציו כי הוא הסתיר את מצבו. הוא השאיר אחריו 13 צאצאים מנשים שונות.
- (מתוך: ויקיפדיה)**
- 23 בדצמבר 2019**

תוכן וכוונה

1. בפסקה 1 בוב מארלי מכונה "מלך הרגאיי". מדוע?

2. בפסקה 3 מסופר שבית הספר שלמד בו נסגר. השלימו את מעשיו של מארלי בעקבות זאת. (היעזרו במחסן תשובות)

<u>מחסן תשובות</u>	
החל ליצור מוזיקה	↓
לא שב עוד ללמוד	
התחיל להופיע בלילות	↓
החל לעבוד כרתך	החל להסתובב בשכונה
עשה צרות	↓
	↓
	↓

3. בפסקה 4 הלהקה מתוארת כמצליחה. הבא הוכחה מהטקסט. (לצטט את המשפט)

4. בתחילת היחידה - היצירה של האומן חנוך פיבן - בוב מארלי. אילו פריטים ביצירה של האומן קשורים לעיסוק של הדמות במוסיקה?

5. היצירה של האומן חנוך פיבן - בוב מארלי. כיצד מתקשרת היצירה לפסקה 5 בטקסט?

משימת סיום

יהורם גאון שר את השיר: "אנחנו לא נפסיק לשיר". מצורף קטע מהשיר:
לאיזו פסקה בטקסט על בוב מארלי אפשר לשייך הרעיון שבשיר ומדוע?

אם יהיה רע, והמיסים עוד יעלו

ובמוסקווה, השערים ינעלו

והסוכר, גם הוא עוד יעלה במחיר

אנחנו לא, אנחנו לא נפסיק לשיר

לא נפסיק לשיר
